

Toponymie van Brecht

door R. VAN DEN EECKHAUT

TWEEDE DEEL (1)

393. BUNDER(KEN) : A) ca. 1400-1440, ij lps. lands geh. dat *buynderken*, Anh. 30, l. st. perk.-Anh. 30, 50; ca. 1450-1482, dat *buenderken*, Anh. 30, 4 v°-Anh. 8, 50; — perceel te Broekhoven.

B) (D 3) 1651, een stuck landts gel. inden grooten acker ... gen. het *buijnder* ... scheidende op den trempst ... voor aende straete vant vekengat aff, S.P. 27, 122 v°; 1654-1736, een stuck lants gen. het *bunder*, F. 18, 16(D)-F. 19, 20(D); — perceel bij de Faconshoeve te Bekhoven.

C) 1626, *clijn bunder*, Anh. 11, 35 v°; 1657-1712, het *cleijn buijnder*, S.P. 27, 127-S.A. 48, 115 v°; 1712, het *cleyn boender*, S.P. 38, 92 v°; — bouwland te Steeghoven bij het Hof van der Noot.

Bunder, landmaat. Zie *Mnl. Wb.*, I, 1358; XI, 60.

394. BUNDERSTRAAT(JE) : ca. 1435, dat *buynder straatken*, Wern. 14; ca. 1470-1482, die *buender strate*, Anh. 9, 44 v°-Anh. 8, 43 v°; ca. 1520-1627, die *bunderstrate*, Anh. 7 A, 14 v°-S.P. 22, 176 v°; 1883, *Bunderstraatje*, W., 2, 3; — straat te Kloot.

X. BURCHGRAFTER : zie Borchgracht.

(1) Errata s. nr. 137, a.v. Berenstraat (kleine tekst), *Com. Top. LIII* (1979), 239 : ... ten henxbroeke ... loenhout ... henrics bieren ... hannen Jans bieren ... Jacob doren hobrants ... nouts beren ...

395. BUTKENSGOED : 1532, een stuck goets geh. *butkensgoet*, S.P. 10, 313; — perceel te Steeghoven.

Butkens, psn., afleiding van *Boid*, *Boud*, *Bald*, *Boudewijn* (Lindemans, *Vl. Psn.*, 37).

396. BUUR : 1551-1581, inden *buer*, S.P. 11, 82-83 - Bet. 182 a, 251-252; — huis te Kerkhoven. Idem als Heiliggeestbuur.

Buur „huis, schuur, gebouw”. Zie Els. Ukk., 70, a.v. Ovenbuur; Vincent, *N.d.L.*, 143; Corn. Vervl., 317. Te Brecht : 1454, op gront ende bodem van leene daer wouter smeets *buer* op staet gel. aent laer, Anh., 1, 30 v°. Vgl. *O.G.N.*, 81; Bach, III, a.v. buri; Smith, *Elements*, a.v. bür, 1.

397. BUURSHOF : 1554, den *buershof*, S.P. 11, 309-310; 1554, den *buerhof*, S.P. 11, 384-385; 1572, heyblock gen. den *buershoff* gel. o. die Luyckstraete, S.P. 17, 41 r°-v°; — niet nader bekend.

398. J. CARDIJNLAAN : 1972, Gem. pl. St.-Len. 5 D; — weg van E. van Notenlaan naar Hoogstraatsebaan.

399. E. CLAESLAAN : 1972, Gem. pl. St.-Len. 6 E; — noordelijke zijweg van Kapelakker.

400. DAALAKKER : 1440-1570, den *daelacker*, Anh. 3 B, 8 v°-Feoh, 135 v°; — bouwland te St.-Lenaarts op Vारे-braken.

Dal, *del*, *daal* „laag gelegen land” (Helsen, *Antw. Pln.*, 12; Noorderwijk, a.v. ; Herne, a.v. Daalborre).

X. DAASDONGEN : zie Haasdonk.

401. DA(H)LIALAAN : (C 7) 1956, N., z.j., V.V.V. C 8; — weg van Dennenlaan naar Sas II.

402. DAM : A) 1440, ten *damme*, Anh. 3 B, 16; 1458, op douwe goede vanden *damme*, Anh. 2, 41 v°; — goed te Houthoven.

B) 1719, eene schoone woonhuijse ... tegen quaet mechelen op den *dam*, S.P. 38, 257; — niet nader bekend.

C) 1768, sekere stede cum annexis ... gen. den *dam*, A.J. 85, 110 r°-v^o; 1787, sekere stede gen. den *damme*, S.P. 45, 298; 1792, S.P. 46, 67; — huis bij het Laar.

Dam „schans, wal, dijk, waterkering” (*Mnl. Wd.*, II, 47; *Sta.*, I, 323; Lindemans, *Pln.*, 36). Moerman (*Ndl. Pln.*, 47) ziet tegenstelling met *dijk* en *wel* „waterkering, dwars door een waterloop aangelegd”. Schönfeld (*Watern.*, 20) ziet o.a. in *dam* „poel, plas, sloot”. Wat *dam* nu precies te Brecht betekent, blijkt niet. Te Brecht ook de psn. : ca. 1400, Gielys vanden *damme*, Anh., 32, 1 v°; id., Jan vanden *damme*, Anh., 30, l. st. perk.; ca. 1400, jan wouters vanden *damme*, Anh., 32, 1 v°; 1450, jan vanden *damme* tot broechouen, Anh., 1, 8 v°.

403. DAMBERD : (A 2) 1777, een huysinge ... gen. het *Dambert*, RB 59, 110 v°; 1884, Ter Herberg „*Het Dambert*”, NBKP, nr. 7; — voormalige herberg op de Plaats. Voorheen Schaakberd. Zie aldaar.

404. DAMDRIES : (H 3) A) 1780, een eeckelbosch gen. den *damdriesch*, S.P. 44, 287; 1790, een eeckelbosch gen. den *damdries* met het aengel. mastbosken ... o. de straete n. de facons nonnen, S.P. 45, 599; — perceel te Houthoven in de Houtstraat.

B) 1780, eenen driesch gen. het *damdriesken*, S.P. 44, 287; 1790, S.P. 45, 599; 1791, S.P. 46, 15; — idem als A).

405. DAMHOF : *damhof* (F 3) 1559, van eenen stuck goets geh. den *damhof* ... kerckhouenstraetken n., Anh. 5, 43 v°; 1602, 0,25 b. geh. den *dam hoff*, Anh. 5, 118 v°; 1632,

alsulcken dries gen. den *damhoff* ... gel. ... aende smoutmoelen, S.P. 27, 26 r°-v^o; 1956, V.; — perceel weiland op Kerkhovenakker in de Lessiusstraat tegenover de Waterhoef. Zie Oudh. K. 1911, 31.

406. DAMRIJT : 1618 (1635), Bet. 3220; — niet nader bekend.

407. DAMSTRAAT : (H 3-4) A) ca. 1400-1568, *damstrate*, Anh. 32, 3-S.P. 15, 242-243; 1543 (1598)-1717, *damstraete*, Anh. 4, 22-S.A. 48, 185 v°; 1562, vander *damstraten*, S.A. 1914, 25; 1654-1787, de *damstraet*, F. 18, 20-KAA 1; — zijstraat van de Houtstraat te Houthoven.

B) 1525-1776, by dat *damstraetken*, S.P. 10, 154-155-S.P. 44, 21; 1699, aent *damstraettien*, S.P. 36, 223 v°; 1766, het *damstraetien*, S.P. 43, 218; — idem als A).

408. DANIEELSVENNE : (H 3) 1618 (1635), *danielsvenne*, Bet. 3220; 1620 (1639), drij parcheelen goets ... geh. *Danieelsvenne oft Raeffthuijn* ... n. de heerenstrate gen. het omganck straetken, S.A. 124, Extr. C.B.; — zie Raventuin.

Psn. Daniel. Te Brecht : 1402, Jan *daneels*, Anh., 32, 1; 1648, peeter *daniels*, S.A. 56, 101 r°-v^o.

409. DEESHOF : 1670 (1683), eenen block landts gen. den *deeshoff* gel. aen broeckhouen heijken, S.A. 128, l. st.; 1683, eenen block landts ... gen. den *deeshof* ... o. het vs. heijken s. de straete, S.P. 34, 121; 1700, S.P. 37, 25-26; 1690, aenden acker gen. den *daeshoff*, S.P. 36, 17 v° — perceel te Broekhoven.

Psn. *scodees* (zie ook Schodees ...). Voorts te Brecht : ca. 1400, aert *scodees*, Anh., 32, 13; 1402, magriete *scodeus*, Anh., 32, 9 v°; 1556, catherine *scodees*, KA 207.

410. DEKHEIDE : (C 7) z.j., *Dekheide*, Kl. S.L. art. 2044; 1890, Harou, 236; 1843, *Dekheyde*, T. 59; Vdm.; — heide bij Scherpenberg, vermoedelijk naar Michiel de Decker; zie Michiel de Dekkersheide.

411. DEKHEIDELAAN : z.j., V.V.V. D 8; — zijweg van Weg Sas II.

412. DEKKERS : (C 6) z.j., *De dekkers*, Kl. S.L. art. 1292; 1890, Harou, 230; 1843, *De Dekkens*, T. 59; — heide bij Scherpenberg; behoorde vermoedelijk met Dekheide tot een groter complex, dat toebehoorde aan Michiel de Decker. Zie nr. 410.

X. DEKSCHOT : zie Dikschot.

413. DELEMIET : 1888, op de *Delemiet*, NBKP, nr. 50; — te St.-Lenaarts.

„De limiet”, „grens”. Vgl. Verstegen, *Com. Top.*, 1944, 102. Te Brecht : ca. 1700, tegens het *Limiet* van Schilde paelende, Anh., 11 B, 159 v°.

414. DENISSEN : 1665, een stuck eruen ... gen. *tdenissen*, S.P. 30, 235 v°; 1666, S.A. 51, 171; — perceel te Sint-Lenaarts bij Broekhovenheiken.

Psn. *Denijs*, *Dionysius*. Te Brecht : 1402, jan *denijs* ende aert gebroeder, Anh., 32, 13.

415. DENNENLAAN : A) (C 7) 1956, N.; z.j., V.V.V. C 8; — weg bij St.-Job, van Larochemaan naar Weg Sas II.

B) 1972, Gem. St.-Len. 5 E; — weg van Beukenlaan naar Fruithoflaan.

416. DERTIEN PANDEN : 1888, in de *dertien panden*, NBKP, nr. 52; — perceel bij St.-Job.

417. DEURENTSE DIJK : (C 2-D 2) 1843, Chemin de Brecht à Calmpthout, *Deurentschendijk*, T. 7; — dijk langs de *Dorend* (zie aldaar) te Brecht-Overbroek of over *Deurent* te Wuustwezel naar Kalmthout.

Deurent, van *Dorent*, met collectiefsuffix *-t*. Dikwijls voorkomend in de toponymie als oriënteringspunt en grensteken (Lindemans, *Com. Top.*, 1931, 203-236; Helsen, *MVN*, 1955, 33). *Dijk* „verhoogde weg door drassige grond” (Gysseling, *MVN*, 1954, 100; Helsen, *MVN*, 1955, 27). Vgl. Goossenaerts, *Landbouwbedr.*, a.v. Dyckagie.

418. DIBBOUTS (ANNA) : 1650, seker ackerken gen. *Anna dibbouths* ende Jnde wandelinghe het smidts gel. w. de gemeijne straete, S.A. 51, 5 v°; — zie ook Smids.

Psn. *Dibboud*. Zie : Peene, a.v. *Dibbout*; Lindemans, *VI. Pen.*, 176.

419. DIEFSWEG : 1531, dat die van Jucxscot eenen wech hadden tot brechte geh. de *diefswech* streckende van der langen strate tot achter dmoer ...? ... totte cruysweghe toe, S.A., Fonds Westmalle, nr. 144, 6; — niet nader bekend.

Volksetymologisch voor *dieweg* „publieke weg”? (Peene, a.v. *Dieweg* met verwijzing naar Els. Ukk., 45). Vgl. ook Bach, II, §§ 356 & 390.

420. DIEHOF : 1570, een lantblock gel. aen broeochouen heyken geh. den *die hoff* grt 0,5 b. ... o. aen broeochouen heyken, Feoh, 92; — niet nader bekend.

421. DIELENAKKER : A) ca. 1646-1671, eenen acker ... gen. den *Dielacker* ... n. coemende opde zoe, S.A. 51, omslag-S.A. 57, 161 v°; 1668, de *dierenacker*, S.A. 51, 201 v°; 1751, *dieltjensacker*, S.P. 41, 41; 1793, *dieltiens*

akker, S.P. 46, 263; — bouwland op Eindhovenakker achter het Eksterbos.

B) 1660-1662, eenen acker gel. in Clootacker alh. gen. den *dielenacker* ... s. den Loosen acker ... n. den wech, S.P. 30, 129-S.A. 51, 114 v°; 1790, een stuck land gen. den *deelenacker*, S.P. 45, 553; — bouwland te Kloot.

Diel, van *Diederik* (Blch, I, § 225; Vincent, *N.d.f.*, 60-61)? Niet vermeld bij Lindemans, *Vl. Pen.*, a.v. Diederik. *Ws. Egidius* : *gielis*, *aegidius*, *dielis* (Roelandts, *Anthrop.*, 1951, 13).

X. **DIELISAKKER** : zie Hans Dielisakker.

422. **DIELISBOS** : 1566, een bosch geh. *dielisbosch*, S.P. 15, 113-114; 1523, S.A. 1918, 39; 1566, S.A. 1920, 25 v°; — idem als Dielis van Alphenbos.

X. **DIELISSTEKEN** : zie Heer Dielissteken.

X. **DIELTJENSAKKER** : zie Dielenakker.

423. **DIEPENBEEMD** : (D 3) ca. 1449-1543 (1598), *diepen beemt*, Anh. 6, 24 v°-Anh. 4, 5; — weiland te Bekhoven achter Bekhovenakker bij Vonderakker.

424. **DIERIKENS DRIES** : 1656, eene weijde gel. ontr. de kercke alh. gen. *dierickens dries*, S.A. 56, 167 v°-168 - S.P. 25, 274 v°; — weiland onder Kerkhoven.

425. **DIERIKENVELD** : 1655, eene weyde gen. *diercken velt*, S.P. 29, 32; 1658, eene weijde gen. *diericken velt* ... s. aende straete, S.A. 47, 71; — weiland te Eindhoven.

426. **DIERIKSGOED** : 1458, vanden gronde geh. *diederix goet*, Anh. 2, 43; 1474, *dierics goede*, Anh. 2, 75; — perceel te Broekhoven.

427. DIERIKSSTRAAT : 1440-1478, *diericsstrate*, Anh. 3 B, 20 v°-Anh. 2, 87 v°; 1460-ca. 1520, *diericxstrate*, Anh. 2, 49 v°-Anh. 7 A, 11; 1482, *diericstrate*, Anh. 8, 33; 1492, *dierickstrate*, Anh. 7 B, 2; 1762, *diercxstraet*, L.L. V, 37; — straat te Broekhoven bij de Heining.

428. DIERKENAKKER : (D 3) 1663, van *diercken acker*, S.P. 30, 293; 1697, *diercxens acker*, S.P. 36, 167; 1704, *duerkensacker*, S.P. 37, 109-111; — bouwland op Bekhovenakker bij de Putakker.

429. DIERKENLAND : 1648, seker ackerlant ... gen. het *diericken lant* gel. ontr. het *dweelaer*, S.P. 28, 24; 1648, S.P. 29, 155; 1648, *dierckenlant*, S.P. 29, 236; 1674, *diericken landt*, S.P. 32, 119; 1681, *diercxken landt* gel. bij d'weirlaer, S.P. 34, 28; — bouwland op Eindhoven.

430. DIERKS HEIVELD : 1769, een heijveld gen. *diericks heijveld*, S.P. 43, 428; — heiveld achter de Klootsestraat.

431. DIERK VAN DE WIELENS DRIES : 1688, eenen haluen dries ... gen. *dirick vandewielens dries*, S.P. 35, 19 v°; — niet nader bekend.

432. DIERK VAN GESTELS STEDE : 1704, in eene stede gen. *dirick van gestelsstede*, S.P. 37, 93-94; — perceel te Overbroek over de Meerrijt.

433. DIERSCHEL : 1621, metten dries gen. het *dierschel*, S.P. 21, 124 v°; — niet nader bekend.

434. DIJK : A) (D 4) 1359, vanden goede te *dike*, Comm. Br., 33 v°; 1440-1724, den *dijck*, Anh. 3 B, 5-S.A. 103, 178; 1459, den *dijc*, Anh. 2, 45 v°; 1482, vanden *dycke* Anh. 8, 64 v°; — te Sterthoven.

B) 1608-1791, den *dijck*, S.P. 20, 9-S.P. 45, 619; — te Overbroek.

C) *dæn dæ:r:k* (C 4) 1956, V.; — dijk bij de Lege Meerrijtstraat te Overbroek.

D) ca. 1470, *henricx van mechlen dijck*, Anh. 9, 15; — idem als Dijk A).

E) 1482, den *dyck van neste*, Anh. 8, 67 v°; ca. 1520, Anh. 7 A, 24 v°; — id. als Dijk A).

F) 1596, *dyck van Ghijsbrecht van Amstel*, S.A. 49, 60; — idem als Dijk A).

G) 1667-1686, aenden *cleijnen dijck*, S.P. 30, 393-S.P. 34, 226 v°; — te Overbroek.

H) (D 2) 1654-1681, *ouden dijck*, F. 18, 16-S.P. 34, 16 v°; 1724, drij gemeten heijde ofte een bunder gen. den — ... w. de strate z. de heijde, Anh. 11 B, 174; 1736, F. 19, 20; 1752, seker stuck erffve ten deele weyde ende vagenaert gen. den — gel. ontr. den scheipersdijck, S.P. 41, 213; — te Bekhoven.

435. DIJKAKKER : 1440-1482, opten *dyc acker*, Anh. 3 B, 7 v°-Anh. 8, 60 v°; 1477, op bat dan 0,5 b. lants geh. den *dijckacker* ... gel. jn broeckacker acker ... comende westwaert aenden wech datmen te clote waert vaert, Anh. 2, 82; ca. 1520, opten *dyckacker*, Anh. 7 A, 21 v°; — bouwland te Broekhoven.

436. DIJKBEEMD : 1621, eenen beempt ... aenden dijck aent Smidts geh. den *dijckbeempt*, S.P. 21, 125; 1650, S.P. 27, 95; — weiland te Overbroek.

437. DIJKMANSAKKER : 1571, een parcheel lant geh.

dycmansacker, S.P. 15, 481-486; 1573-1621, *dijckmansacker*, S.P. 16, 55-S.P. 21, 123; — perceel bouwland te Overbroek.

438. DIJKSKENS : 1782, een heijveld ... gen. de *deijcxkens*, S.P. 44, 478; 1885, bij de *Dijkskens*, NBKP, nr. 44; 1888, NBKP, nr. 52; — perceel bij St.-Job-in-'t-Goor, ten oosten van de gemene heide van Brecht.

439. DIJKSTRAAT : A) 1608, aende *dijckstraet*, bij den hanepad, L.R., 17 v°; — niet nader te situeren.

B) 1972, gem. pl. St.-Len. 6 D; — weg benoorden het kanaal tussen Prinsstraat en Brug 9.

440. DIKKEN TOON : 1634, inde stede ... gen. *het dicken teuns goet*, S.P. 26 (?), 31 v°; 1635-1784, seker stedeken gen. den *dicken theun*, S.P. 26, 3-S.P. 45, 4; — stede te Veerle.

441. DIKSCHOT : (I 7) 1764-z.j., een parcheeltien bempts ... int *dickschot*, S.P. 43, 157-Kl. S.I. art. 2269; z.j., *Dikschot*, Kl. S.I. art. 62; 1883, W. 35; 1843, *Dekschot*, T.; — weiland te Jukschot.

Dik-, *dek-* „plaats waar een dek is” (lommerrijk bos), verb. abstr. van dekken, ofwel afleiding van *dik* „dikbegroeid” (Lindemans, *Beersel*, 16, met voorbeelden en verwanten, o.a. Dikkebus). Voor *schot* zie a.v. Aarschoot. Misschien dial. vorm van Jukschot met voorgevoegd lidw. int jukschot > int dikschot > Dikschot.

442. DILFT : 1522-1580, heyde geh. de *dilft*, S.P. 10, 10 v°-11 v° - S.P. 16, 222; — heide op de Grote Heide bij Tremel, achter Sterthoven.

Suff. *-t* bij *delf*, *dilf* „sloot, gracht”, dus „plaats waar een delf, dilf is” (Moerman, *Ndl. Pln.*, 49; Schönfeld, *Watern.*, 175-176; Lindemans, *Drogenbosch*, nr. 32).

Vgl. : 1359, Pieter vander *dilf*, *Comm. Br.*, 32 v°.

X. DIRK : zie Dierik-, Dierk-.

443. DISTELAKKER : 1359, inden *diistelacker*, Comm. Br., 35 v°; 1560, op een stuck lants geh. den *dystelacker*, S.P. 13, 237; — bouwland in St.-Lenaartsakker.

Vgl. Lindemans, *Com. Top.*, 1931, 203-236.

444. DISTELBEEMD : ca. 1400, van 0,5 b. heet die *dijstelbeemdt*, Anh. 32, 13 v°; — weiland op Kerkhovenakker.

445. DISTELBOS : 1460, een bosscelken geh. dat *dystelboch*, Anh. 1, 39; 1460, dat *dijstelbosch*, Anh. 1, 43 v°; 1464, Anh. 2, 58; — perceel bij Kerkhovenakker.

X. DOBBELAAR : zie Arend D).

446. DOELEN : *dèduile A*) (F 3) 1606-1686, ontrent de *doelen* daer de schutters metten hantboege schoten, S.A. 104-S.A. 128, 1. st.; 1782, achter de — ofte schutterijen der gildens van St-Sebastiaen ende Ursula, S.P. 44, 503; 1956, V.; — op het Laar.

B) ca. 1760, de *doelen*, Anh. 11 B, 159 v°; — te Sint-Antonius.

Vgl. Lindemans, *MVN*, 1948, 6; id., *Drogenbosch*, i.v.

447. DOELSTRAAT : 1972, Gem. pl. St.-Len. 7 D; — nieuwe weg tussen Bosstraat en Heihoefke.

448. DOGGENBOS : (G 4-H 4) 1647, sekeren schaerbosche gen. het *doggenbossch*, S.A. 56, 95; 1665-1700, het *doggenbosch*, S.P. 30, 277 v°-S.P. 37, 50 v°; 1684, het *doggenbossche* ... o. de heijde van St-Lenaerts, S.P. 34, 195 v°; 1694, seker bosch nu gen. het *doggebosch* ... regnontende Elisabeth vanden veken bosch geh. den houwe

a.d.s. ende Jan Jacobs langen acker a.d.s., A.J. 81, 325; 1696-1771, de *doggeboschen*, S.P. 36, 132-S.P. 43, 499; 1720, de *doggenboschen*, S.P. 38, 292 v°; 1720, *Dogge Bossen*, S.A. 103, 74 v°-75; — schaarbos en heide te Veerle.

Doggen-, onduidelijk. Ws. geen verband met *docke*, benaming van allerlei planten (*Mnl. Hwb.*, 141), „moeras” (Lindemans, *Asse*, a.v. Dokkebeek; id., *Opwijk*, nr. 254). Alle varianten vertonen immers *-gg-* en niet *-kk-*. Psn. *Dogge(n)* te Brecht niet aangetroffen.

449. DONDERAKKER : 1762, van den *donderacker*, L.L. IV, 10 v°; — niet nader bekend.

Indien niet verschrijving voor Vonderakker, misschien verwant met mnl. *donderbaer(t)*, *donderblat* „huislook”.

450. DONKERBOS : 1581, het *donckerbosch*, Bet. 182 a, 251-252; — vermoedelijk in het westen van de gemeente bij de grens met St.-Job.

Vgl. Lindemans, *Asse*, a.v. Donkergat; ook Schönfeld, *Watern.*, 276.

451. DONKERBOSDREEF : z.j., V.V.V. C 8; — weg van Tilburglaan naar Kanaal toe.

452. DOODSHEESTER : 1359, van i stuc lants heet *doots heester*, Comm. Br., 33; 1626, van ien stuck lants geh. *dootsheester*, Anh. 11 B, 131; — perceel te Overbroek.

Misschien te vergelijken met *Doodshage* (*Asse*, a.v.) < *Oodshage* „ongebruikt, met kreupelhout bewassen land”.

453. DOOISTRAAT : 1603, aende *dooystraete*, S.P. 19, 270 v°; 1603, aende *doeystraete*, S.P. 21, 46 v°; 1657, de *doisstraete*, S.P. 27, 239 v°; — straat te Eindhoven, o.a. ten westen van de Meerakker.

Vgl. Noorderwijk, a.v. Doetstrate. *Dooi*, dial. voor *dood* en dan *lijkweg*? Ofwel psn. *Doi* < Everdoi?

454. DOORNE : (C 3) 1359, op b. beems te *dorne*, Comm. Br., 36 v°; 1626, van 0,5 b. bempts geh. die *doerne* ... n. het vossenhol, Anh. 11 B, 145; — weiland te Overbroek.

Vermoedelijk hetzelfde als Dorend. Zie nr. 417. Vgl. Moerman, *Ndl. Pln.*, a.v. doorn.

455. DOPHEIDELAAN : z.j., V.V.V. C 8; — weg van Kanaal naar S. Larochelaan.

456. DOREN : 1610-1678, van de stede geh. den *doren*, A.J. 65, 294-S.P. 32, 331; — perceel op de Leugenberg onder Broekhoven. Zie voor verklaring nr. 417.

457. DORENAKKER : A) (H 5) 1440, een stuck lands gel. te verle ... geh. den *dooracker*, Anh. 3 B, 20; 1559 (1618)-1565, den *dorenacker* ... jn veerle acker, Anh. 3 A, 17-S.A. 1919, 28; — bouwland te Veerle.

B) (D 3) 1461-1571, den *dorenacker* gel. jnt acker tuschen in claus diepenbeemt ende den ouerbroeschen wech, Anh. 2, 50 v°-S.A. 1921, 89; 1702-1751, den *doorenacker*, S.A. 123-S.P. 41, 109; — bouwland te Overbroek of Bekhoven.

C) 1559-1626, den *dorenacker* ... n. des cloosters langacker ... o. aen des cloosters ackerblock, Anh. 5, 1-Anh. 11, 41; — bouwland bij Faconshoeve te Houthoven.

D) 1552-1762, den *dorenacker*, S.P. 11, 200-L.L. IV, 21; — bouwland te Kloot of Oostbrecht bij de Kleine Hengstbroek.

E) *dendo:renakør* (E 4) 1644, *dorenacker*, A.J. 71, 311 v°; 1794-1890, een bosch gen. den *Doorenakker*, S.A. 132, C-Harou, 231; 1886-1956, *Dorenakker*, NBKP, nr. 25-V.; 1888, *Doornakker*, NBKP, nr. 47; — bouwland te Sterthoven.

F) 1618-1647, het *dorenackerken*, S.P. 22, 29-S.P. 27, 139-142; — bouwland op Eindhovenakker.

G) 1702, een stuck lants gen. den *achtersten dorenacker*, S.A. 123; 1751, den *achtersten doorenacker*, S.P. 41, 109; — deel van B).

H) *a:xterstendo:rənaker* (E 4) 1956, *achterste doren-akker*, V.; — deel van E).

I) 1702, den *vorsten dorenacker*, S.A. 123; 1751, den *vorsten dooren acker* ... n. het bos gen. rapende greep, S.P. 41, 109; — deel van B).

458. DORENBLOK : 1574, Jn een stuck lants ... geh. *dorenblock* by nae de herbane van antwerpen, A.J. 62, 277 v°-278; — perceel te St.-Lenaarts.

459. DORENBOOM : A) 1631, sekere stede ... gen. den *doerenboom*, S.P. 21, 263 v°-264; 1654-1713, den *dorenboom*, S.P. 28, 36 v°-S.A. 48, 137; 1671, den *doorenboom*, S.A. 106, 33 v°; — hoeve met land, weide en heide te Veerle.

B) 1648-1711, eene vreheyde gel. achter tremel opde hooghe heyde aenden *doerenboom*, S.P. 26, 66 v°-S.P. 38, 70 v°.

Vermoedelijk grensboom of localisatieteken. Vgl. Lindemans, *Com. Top.*, 1931, 224-226.

460. DORENBOS : A) 1402-1513, *dorenbosch*, Anh. 32, 12-S.A. 1915, 10 v°; 1626, den — aent heijken te Cloot, Anh. 11 B, 51; 1715, seecker bunder goet geh. den *dorenbos*, RRA 88, 48 v°; — perceel te St.-Lenaarts.

B) 1440, 0,5 vts. lands geh. den *dorenbusch*, Anh. 3 B, 33 v°; 1464-ca. 1520, den *dorenbosch* ... z. aenden wech

tsterthouen den ouerbroecschen wech n., Anh. 2, 57 v°-
Anh. 7 A, 7 v°; — bouwland te Bekhoven.

C) *to:ræmbos* (C 5) 1561-1626, op een stuck lants geh.
den *dorenbosch*, S.P. 13, 253-254 - Anh. 11 B, 131 v°; 1956
V.; — perceel te Overbroek ten noordoosten van Langven.

461. DOREND : 1359, te *dornt*, Comm. Br., 35; 1402-
ca. 1520, een heybloc aen die voert geh. die *dorent*, Anh.
32, 10-Anh. 7 A, 6; 1570, een stuck goets geh. den — daer
nu een huys op staet, Feoh, 59; 1440, opte *doerent*, Anh.
3 B, 30; — heide, weiland en later ook huis te Overbroek.
Zie ook nr. 417.

462. DORENHOF : 1565, een weyveldeken geh. den
dorenhoff, S.P. 16, 151; — perceel te Oostbrecht.

463. DORP : *tærøp* (E 3) z.j., Kl. S.D. art. 310; 1843-
1956, T. 18-V.; — centrum van de gemeente Brecht.

464. DORPSLOOP : (G 3) 1883, W. 1; — waterloop te
St.-Lenaarts.

465. DORPSPLAATS : (B 2), 1883, W. 37; — idem als
Plaats en Gemeentplaats.

466. DORPSSTRAAT : *dæ dærøpstru:t* (G 3) 1947, N.;
1956, V.; 1972, Gem. pl. St.-Len. 5-6 D; — hoofdstraat te
Sint-Lenaarts, identisch met het vroegere St.-Lenaartsveld.

467. DRAAIBOOM : *dændru:jbū.əm* (D 4) 1728, den
draeijboom, S.A. 115; 1830-32, K.A. 25; 1956, V.; — hoeve
te Sterthoven, nl. het Neerhof bij het „hooghhuys gen.
het hof vander Nest”.

Draaiboom, geen *drieboom* (Helsen, *Med. V. N.*, 1955, 21-23),
wel „slagboom, sluitboom, balie” (zie Noorderwijk, nr. 229).

468. DRAAISTRAAT : (H 4) 1843, Chemin de la Galgevoortstraet à la Meerkensbaen, *Draeystraet*, T. 36; — te St.-Lenaarts in het zuidoosten van de gemeente.

469. DREEF : A) 1696-1786, een stuck lant gen. den hoogen driesch ... voor het hof van sterrenborgh ... o. het osseweijde w. de *dreue* n. ende w. de neerhoeue metten waterloop, S.P. 36, 147 v°-148 - S.P. 45, 138; — weg te Sterthoven.

B) z.j., *Dreef*, Kl. S.D. art. 673; — te St.-Lenaarts.

C) 1726, de *dreve naer de locht*, S.A. 103, 208; — van Sterthoven naar de Locht.

D) (D 4-E 4) 1626, *langh dreef*, Anh. 11, 44 v°; 1696-1781, een stuck lants ... geh. den voorsten boschacker o. het veldeken van den d'welaer s. het goet van den crekelenbergh w. den bosch van de nieuwe hoeue ende n. de *lange dreue*, S.P. 36, 148 v°-S.P. 44, 407; — weg te Sterthoven.

Dreef „landweg met bomen beplant” (Helsen, *Antw. Pln.*, 30; Noorderwijk, nr. 230).

470. DREEFKENSPAD : 1843, Chemin de celui dit : Kivitsweg à celui dit : Agterweg, *Dreefkenspad*, T. 51.

471. DREMELHEIDELAAN : z.j., V.V.V. C 7; — weg van Miksebaan naar Schotensteenweg. Zie Tremel.

472. DRENKBEEK : (D 3) ca. 1470, *dreenckebeke*, Anh. 9, 62 v°; 1482, inde *dreenckebeke*, Anh. 8, 62 v°; ca. 1520, *Jnde dreenckbeecke*, Anh. 7 A, 22; 1559, *drenck beke*, Anh. 5, 40 v°; 1570, *jnde drengbeke*, Feoh, 61 v°; — weiland in het Vonderbroek te Bekhoven bij de Weerij.

Drenk „drinkplaats voor het vee”. Vgl. Schönfeld, *Veldn.*, 39;

Moerman, *Ndl. Pln.*, 258. Beide auteurs opteren voor „land, dat meermalen verdronk”. Te Brecht wel in de eerste betekenis (cfr. *Mnl. Wb.*, II, 397).

473. DRIE AKKERS : z.j., *Dry akkers*, Kl. S.K. art. 1650; 1843, T. 51; — bouwland bij de Vraag.

474. DRIEHOEK : A) (E 3) 1449, Jannes daneels driehoec, Anh. 2, 2vo; 1654-1736, inden *drijhoeck*, F. 18, 16 (W.)-F. 19, 20 (W.); — bouwland te Bekhoven bij de Faconshoeve, idem als Driehoekakker A).

B) (E 5) 1466-1482, j b. goets geh. den *driehoec* ... de kerrestrate z.w., Anh. 2, 61vo-Anh. 8, 12; ca. 1470-ca. 1520, den *driehoeck*, Anh. 9, 10vo-Anh. 7 A, 4; 1566, den *dryhoeck*, S.P. 15, 78-79; 1618-1776, inden *drijhoeck*, S.P. 22, 41-S.P. 44, 34; — perceel op de Locht, idem als Geer B).

C) 1698, een stuck lant gen. den *drijhoeck*, S.P. 36, 189; — perceel op Jukschot.

D) 1556, den *dryhoeck* aende holstrate, KA 207; 1722, seker weijcken gel. tegen de Speckstraete ... gen. den *drijhoeck*, S.A. 103, 54; — perceel onder Kerkhoven.

E) *dendru:uk* (E 2) 1956, V.; — perceel op het einde van de Oudaanstraat bij de Luikstraat.

F) 1652-1672, seker ackerken ... gen. het *drijhoecxken*, S.A. 56, 121-S.A. 119; — bouwland bij de Schom op Eindhovenakker.

G) 1655, seker hofken het *drijhoecxken*, S.P. 29, 24; 1661-1692, sekeren heijvelde gen. het — gel. onder cleijn veerle aenden boschoeck, S.P. 30, 28ro-^vo - S.P. 36, 55; — perceel te Veerle.

H) 1712, op een stuck erffve over lant ende groese met een ackerken ... gen. het *drijhoecxken* ... n. het straetien gen. de keustersboomkens, S.P. 38, 103 v°-104; 1862, vant *drije hoecxken* achter den padthof, L.L. V, 55 v°; — perceel bij de Biest.

I) 1722, seker weijcken gen. het *drijhoecxken* gel. tot brecht tegen de *speckstraete* ... leen wesende onder het boeck vander Noodt, S.A. 103, 52; — idem als D).

J) 1751-1786, in een half bunder bempts ... gen. het *drijhoecxken*, S.P. 41, 38-S.P. 45, 250; — weiland bij de Overbroekse Vonder.

Driehoek, vaak voorkomende naam, naar de vorm van het perceel. Vgl. Noorderwijk, nr. 245; Varsenare, nr. 104; Oudenburg, nrs. 106, 107, 108; Schönfeld, *Veldn.*, 92. Voorts te Brecht : 1612, het gansackerken wesende een *dryhoecxken*, A.J., 67, 7 v°.

475. DRIEHOEKAKKER : A) 1440-1479, den driehoec acker, Anh. 3 B, 3-Anh. 2, 95 v°; ca. 1520, den *drie hoeck acker* ... den ouerbroecxen wech n., Anh. 7 A, 8 v° en 25 v°; — bouwland te Bekhoven bij de Faconshoeve, idem als Driehoek A).

B) (D 4 s. Mortelakker) 1653, den mortelacker oft *drij-hoeckacker*, S.P. 27, 200; — bouwland te Overbroek. Zie ook Mortelakker.

476. DRIE LINDEKENS : 1819, in de *drij Lindekens*, Bapt.; — huis te St.-Lenaarts.

477. DRIE MARKEN : 1538, by de *drie marcke*, S.A. 1897, 35 v°; — zie Driemerksven.

478. DRIE MEISJESLAAN : z.j., V.V.V. C 8; — zijweg van Bergsebaan.

479. DRIEMERKSVEN : (A 4) 1641, aent *drijmercxvenne*, S.P. 26, 29 v°-S.P. 27, 35 v°; — ven achter Overbroek, bij de grens tussen Brecht, Ekeren (Brasschaat) en Wuustwezel.

Mnl. *merke*, ondl. *marka* „grens” (Moerman, *Ndl. Pln.*, a.v.).

480. DRIES : A) 1573-1883, I vts. lants gen. den *dries*, S.P. 17, 60 r°-v^o - W. 37; — perceel ergens in de buurt van het Dorpscentrum.

B) 1626, een stuck lants ... gen. den *driesch* ... o. de strate s. Pellen heijlens goet, Anh. 11, 41 v°; — niet nader.

C) *dendri:s* (E 3) 1956, V.; — op Bekhoven bij de Akkermolenstraat ten noorden van de Meerkens.

D) (E 3) 1956, V.; — perceel op de rechteroever van de Vuilestaartsebeek, links van de Oudaanstraat bij Masenwei en Papakker.

E) *dædri:sø* (E 4) 1885-1890, De *Driessen*, NBKP, nr. 99.2-Harou, 231; 1885-1956, De *Driessen*, NBKP, nr. 103-V.; 1890, de *Driezen*, Harou, 236; — hoeve in de Eindhovenstraat tussen Sterthoven en Eindhoven.

F) 1767, een stuck landt gen. de *driessen*, S.P. 43, 279; — bouwland te Jukschot.

G) 1626, vande *driesskens* vande Langh dreeff na Sterthoven acker, Anh. 11, 44 v°; — perceel te Sterthoven.

H) 1689, seecker ackerken ... gen. de *dries ouer d'acker*, S.P. 35, 55 v°; — bouwland op Wemersakker.

I) 1663, eenen dries gen. den *achtersten dries* mette heggen ende grachten naest den padthoff ... tot opde grachte van het schorft, S.P. 30, 135 v°; — perceel te Eindhoven bij de Locht.

J) 1692-1750, den *achtersten dries* ... aen de dweirstraet, S.P. 36, 55-S.P. 41, 2; 1775, den *achtersten driesch*, S.P. 44, 2; 1795, den *agtersten dries*, S.P. 46, 454; — weiland te Overbroek.

K) 1669, eene weijde gen. den *achtersten dries*, S.P. 31, 111 v°; — weiland te Sint-Lenaarts bij de Heester.

L) 1720, den *achtersten driesch* ... o. het clooster van vredenberch, S.P. 38, 291 v°; — weiland vermoedelijk bij de Vraag.

M) 1786, eene weijde gen. den *achtersten driesch* gel. achter de Faconshoeve, S.P. 45, 160; — weiland te Bekhoven (?).

N) 1626, vanden *grooten driessche*, Anh. 11 B, 120 v°; 1655, den *grooten dries* ... aenden broeckacker, S.A. 56, 147; — weiland te Kloot.

O) 1630-1793, den *grooten dries* ... w. ende de schansdries ... o. peeter franssch crujsblocken, S.P. 23, 15-S.P. 46, 263; — weiland te Bekhoven.

P) 1885, weiland bij de Kooldriesstraat gez. den *Grooten Dries*, NBKP, nrs. 43 en 103; — weiland te Eindhoven.

Q) de *gru.stændrijs* (D 4 = 832 IV) 1956, V.; — weiland te Sterthoven ten zuiden van de weg naar Overbroek.

R) 1510, tegen den *hoogen driesch*, A. Tong. A.II, 48, 103; 1696-1726, een stuck lant gen. den — gel. ... voor het hoff sterrenborgh ... o. het osseweijde w. de dreue n. ende w. de neerhoeue, S.P. 36, 147 v°-148 - S.A. 103, 207 r°-v^o; 1676-1696, den *hooghen driesch*, S.P. 32, 243-S.P. 36, 144; 1726, *hooghen drish*, S.A. 103, 207 v°; — perceel te Sterthoven.

S) (E 3) 1649-1712, den *hooghen dries*, S.P. 27, 66 v°.

S.P. 38, 93 v°; — perceel weiland te Bekhoven bij de Faconshoeve.

T) 1655, een weijde oft dries gen. den *hoochen dries* gel. aen vaerenbraecken heijcken, S.A. 119, oorspronkelijk st. perkam.; 1661, sekeren dries ... aenden nieuwen molen ... gen. den *hoochdries*, S.P. 30; — weiland te Varenbraken.

U) 1658-1699, dries ofte weijde ... ouer de Merrijt gen. den *hoogen dries*, S.A. 51, 81 v°-S.P. 37, 2-3; — weiland te Overbroek.

V) deli.egendri:s (D 4) 1510-1956, tegen den *leegen driesch*, A. Tong. A. II, 48, 103 v°-V.; — wederdeel van R).

W) (G 4, nr. 1852, II) 1775, eene weijde gen. den *leegen driesch* ... o. de groote opstal s. het mollenheijken w. den agtersten driesch, S.P. 44, 3; — weiland bij de Faconshoeve te Houthoven.

X) 1692-1796, den *middeldries*, S.P. 36, 54 v°-S.P. 46, 608; — niet nader.

Y) 1668-1766, sekere weijde gen. den *middelsten dries*, S.P. 31, 63-S.P. 43, 258; — weiland te Bekhoven, Overbroek, Sterthoven en Veerle.

Z) 1359, van den *neder driesch*, Comm. Br., 37; — niet nader.

A') 1359, i buenre lants heet die *oude driesch*, Comm. Br., 32 v°; — niet nader.

B') 1697, een driesken gen. den *ouden dries*, S.P. 36, 183 v°; — weiland te Jukschot.

C') 1663, den *veursten dries* teijnden den vs. langhen dries, S.P. 30, 135 v° & 137; — weiland te Overbroek.

D') 1676, den *vorsten dries*, S.P. 32, 196; 1750, S.P. 41, 2; 1689-1776, den *voorsten dries*, S.P. 35, 40 v°-S.P. 44, 25; — weiland bij Kerkhovenakker.

E') 1670-1686, twee drieskens gel. inde leemstraete deene gen. het *cleyn driesken* ende het ander den smallen bempt, S.P. 31, 154 v°-S.P. 34, 232; — weiland in de Leemstraat

F') 1695, het *cleijn driesken*, S.P. 36, 128 v°; — perceel naast Kerkhovenakker.

G') 1751, het *leegh driesken*, S.P. 41, 48-49; 1762, het *leegh drieske*, S.P. 43, 101; — weiland bij de Bergsebaan.

H') 1637-1663, sekeren acker ... s. den *langhen dries*, S.P. 26, 11-S.P. 30, 136 v°; — weiland te Veerle.

I') 1652, den *langhen dries*, S.A. 56, 121; — weiland te Eindhoven bij de Schom.

J') 1684, een weijde gen. den *langen driesch*, S.P. 34, 169; 1693, S.P. 36, 74; — op de Locht.

K') 1688, noch den *langen* oft crommen *dries* ... tegens den bremacker, S.P. 35, 9; — weiland bij de Luikstraat tegen Stapelheide. Zie ook Kromme Dries.

L') 1565, een stuck driesch gen. *tanck driesken*, S.P. 15, 6-8; — niet nader.

Zie voor verklaring nr. 24.

481. DRIESBERG : (B 3) 1688, de vreheijden gel. achter den meireijt ende de heijde gen. den *driesbergh* meteen onder huijchvenne, S.P. 35, 14; 1783, een heijde gel. achter de meirrijt gen. den *driesberg* ... w. het keijven z. de gemijnte, S.P. 44, 596; — heide achter Overbroek.

Dries-, vermoedelijk verwarring met *drie*. Ook hier (vgl. Drie-merksven) een plaats waar drie heerlijkheden aan elkaar grenzen,

nl. Brecht, Ekeren en Wuustwezel. Vgl. voorts Helsen, *MVN*, 1955, 21-23.

482. DRIESCHOT : 1602, eenen acker ... met noch een quaet weyken gen. het *dry schot*, Huerboeck H.G., Hall. Brecht; 1609, eenen acker gel. aende ouerbroecxsche Cappelle met noch een weyken gen. het *dry schot*, KA 256, 28; — niet nader bekend.

Schot „aandeel in te betalen lasten”. Mogelijk wordt op dit perceel een drievoudig ‘schot’ geheven.

483. DRIESTAPEL : (E 5 = nr. 561) 1456, j b. goets geh. den *driestapel* ... metten eenen eynde vutcomende ter kerrestraten, Anh. 7 B, +, tuss. 14 v°-15 r°; — perceel te Eindhoven.

Stapel „opgetaste hoop van iets, grenspunt” (Moerman, *Ndl. Pln.*, 220; Helsen, *Antw. Pln.*, 45), mogelijk „paal, grenspaal, draaiboom” (Helsen, *o.c.*). Vgl. Smith, *Elements*, a.v. Stapol; R. Schützeichel, *MVN*, 1970, 95-99. Welk *stapel* bedoeld wordt, blijkt niet uit de attestatie, evenmin om welke drieledigheid het zou gaan.

484. DRIE ZWAANTJES : A) (J 6 = 562, I) 1695, hofstede ende herberge gen. de *drij swaentjens*, S.A. 122; 1729-1786, seker half huys gen. de *drij swaentiens* z. de straete loopende naer Zoersel, S.P. 39, 240-S.P. 45, 203; 1794, de *drij Zwaantiens*, S.P. 46, 340; — hoeve en herberg te St.-Antonius ten zuiden van de weg Antwerpen-Turnhout en ten noorden van de weg naar Zoersel.

B) 1700-1757, op een steenen woonhuys inde plaetse gen. den otter en nu de *drij swaentiens* paelende aen de herberge de vier heemskinderen, S.P. 37, 46 v°-47 v° - RB 59, 21 v°; 1787, de *dry swaentikens*, KAA 1; — voordien Otter. Zie ook aldaar. Bekende huisnaam. Vgl. Helsen, *Toponymica* V.

485. DROGE KOLK : 1359, op i beemd heet die *droghen colc*, Comm. Br., 35; *ibid.*, die *droeghe colc*, 36; 1523, den *droegen colck*, S.A. 1918, 40; 1626, inden *droogen colck*, Anh. 11 B, 145 r°-v^o; 1632, inden *droegen kolck*, S.P. 23, 98; — weiland te Overbroek.

Kolk „waterplas”. Zie : Helsen, *Antw. Pln.*, 14; *id.*, *MVN*, 1955, 49; Schönfeld, *Watern.*, 236. *Droog* wijst erop, dat de kolk vaak lijdt aan watergebrek (Schönfeld, *o.c.*, 274).

X. DUBBELE AREND : zie Arend.

486. DUIFHOF : (B 2) 1657-1750, den woonhuijse ... gen. den *duijfhoff* ... gel. is aende kercke alhier w. den kerckmuere ende schooldries n. kerckhouen acker ... s. de pastorijs, S.P. 29, 209 v°-S.P. 41, 5.

Wijst op aanwezigheid van duiventil, duiventoren, duifhuis. Vgl. 1573, eene stede ... *duyfhuyse*, S.P. 15, 557-559.

487. DUINSPoor : (B 6) 1843, Chemin de la Micksche baen à la Schootensche baen, *Duynspoor*, T. 49.

488. DUIVELSTRAAT : *dedy:velstru:t*, *ty:velstru:te*

A) (F 4) z.j., *Duyvelstraatje*, Kad. S.D. 2; z.j., *Duivelstraatje*, Kad. S.A.; 1841, *Duivelstraet*, Popp; — grensstraat tussen Brecht en Sint-Lenaarts.

B) (D 3-E 3) 1956, V.; — weg te Bekhoven, van Hoekstraat naar Hanenpad.

C) z.j., *Duivelstraatje*, V.V.V. E 5; — deel van de Leemstraat tussen Verbrand Hof en Vaartstraat.

Naam ontstaan uit het volksgeloof (Lindemans, *MVN*, Bijlage XXVII, 3).

489. DULLAARTS : 1359, van *dollaerds goede*, Comm. Br.,

33 v°; 1440, *dullaerts goet*, Anh. 3 B, 14 v° & 31; 1626, j b. erffs ... gen. *de dullaerts* gel. teynden den voors. bloke (= cappelaens bloke) daer den loop tuss. beijden gaet, Anh. 11 B, 45; — perceel te Oostbrecht.

Psn. Mnl. *dol, dul*, „dom, dwaas, dol, gek” met suffix *-aard*. Vgl. de pln. bij Lindemans, *Com. Top.*, 1928, 137. Vincent (*N.d.f.*, 61) laat de naam teruggaan op een germ. Dōdilo.

490. DUREN BLOMAARD : 1626, heijvelden ende bos gen. den *duren blommart* ... soe men die nieuwen muelen gaedt, Anh. 11, 24 v°; — idem als Egdoren.

Psn. Te Brecht : 1559, aen *doeren bloemaerts*, Anh., 5, 16 v°; 1543 (1598), *Hector hector Bloemaertssen*, Anh., 4, 11; 1570, Jan *doeren bloemaerts*, Feoh, 122 v°. *Doeren, duren*, verkorte vorm van Hector. Ook *Egdoren* uit Hector.

491. DWARSE AKKER : A) 1482, den opgaenden acker teynden den dyck metten *dweersschen acker* ... tuss. meester claus leest bloc n. ende des heilichs geests lant z., Anh. 8, 67 v°; ca. 1520, den opgaenden acker teynden den dyck metten *duersen acker* ... tuss. fakens cloester block n. ende des heylichs geest lant z., Anh. 7 A, 24 v°; — bouwland ws. te Bekhoven.

B) 1754, een parcheel landts gen. den *dweirschen acker*, S.P. 41, 332; 1759, een boschken landt geweest zijnde gen. den *dweirschacker*, S.P. 43, 24; 1768, den *dweersen acker* S.P. 43, 1. st. tuss. 368-369; 1784, op een boschken land geweest zijnde gen. den *dweirschen acker*, S.P. 45, 6; — bouwland en bos te Veerle.

Dwars duidt de ligging aan. Zie : Helsen, *Antw. Pln.*, 23; Lindemans, *MVN*, 1939, 36.

492. DWARSE GEWENTEN : 1658, 0,5 lps. lants ... gel. opde voorkenshouen wesende den geer van vooren op

comende mette *dweerssche gewijnten*, S.P. 29, 284; — bouwland te Eindhoven.

Gewenten, mv. van *gewend*, bij wenden, het omdraaien bij het ploegen (Helsen, *Antw. Pln.*, 24), „gedeelte van een akker tussen twee voren” (Schuermans, 155). Zie ook Cornelissen, *Oudh. K.*, 1937, 28-29.

493. DWARSE TREMPT : 1612, den *dweerschen treempt*, S.P. 20, 89; — perceel op Kerkhovenakker.

Trempt, mnl. *term*, *termpt* „grens van een akker”, syn. met *reen* (Helsen, *MVN*, 1955, 29). Ook Moerman, *Ndl. Pln.*, 57, a.v. *drem*; Schuermans, 744, a.v. *tremt*; id., 831, a.v. *vorrel*; Corn. Vervl., a.v. *tremt*. Te Brecht : 1623, om de breedte des *trempts* oft wech, S.A. 130, 1.st.

494. DWARSPAD : (C 7-D 7-6-5) 1843, *Dwaerspad*, T. 67; — idem als Oude Pas.

495. DWARSSTRAAT : (C 4) 1440-1663, aende *dweerstrate*, Anh. 3 B, 23-S.P. 30, 159 v°; 1450, *dwerste strate*, Anh. 1, 10; 1460, *dweersche strate*, Anh. 1, 38; 1574, aende *dweerstrae*, S.P. 17, 61; 1612, aende *dweerstrate*, S.P. 19, 164 v°; 1620, de *d'weersestraet*, S.P. 21, 133 v°; 1626, die *dweersche straet*, Anh. 11 B, 130; 1843, Chemin d'Overbroek à l'Hooge meireyt, —, T. 25; 1641, aende *dweerssche straet*, S.P. 26, 29; 1642, ouer de *dwerssche strate*, S.P. 26, 36 v°; 1659, aende *d'weersstraete*, S.A. 51, 91 v°; 1661, de *dweerssche straete*, S.A. 56, 286; 1681, aende *dweesstraete*, S.P. 34, 21; 1685, de *dweirsse straete*, S.P. 34, 200; 1692-1724, aen de *dweirstraet*, S.P. 36, 55-S.A. 103, 172 v°; 1714-1766, aende *dweirsstraet*, S.P. 38, 159 v°-S.P. 43, 258-259; 1720, de *dweerstraet*, S.A. 103, 64; 1720, de *d'weerstraet*, S.A. 103, 64; — straat te Overbroek.

496. DWARSWEG : (D 7) 1843, Chemin de celui dit : Kivitsweg à celui dit : Dreefkenspad, *Dwaersweg*, T. 51.

497. E 10 : autoweg die de gemeente dwarst van het zuidwesten naar het noordoosten, sedert 1972.

498. ECHELBLOK : 1402-1458, dat *echelbloc* neuen die horstrate, Anh. 32, 9-Anh. 2, 42 v°; 1465, dat — aende Cleyryt, Anh. 2, 60; ca. 1470-1471, dat — tuss. die leemstrate, Anh. 9, 54-Anh. 2, 67; 1474-1482, dat — ... de cleystrate z. ... de gebuerstrate o., Anh. 2, 74 v°-Anh. 8, 53; ca. 1520, dat *echelblock* ... de herstrate z., Anh. 7 A, 18 v°; 1501, die *echelbloke*, Anh. 7 B, 20; — perceel te Varenbraken.

Mnl. *echel* „bloedzuiger”. Zie Noorderwijk, nr. 260; Helsen, *Antw. Pln.*, 52-53; Moerman, *Ndl. Pln.*, 61.

499. EECHT : (I 5) A) 1651, in sekeren acker oft block de *eecht* gen., S.P. 27, 120 v°; 1655, achter *deecht*, S.P. 29, 69 v°; 1656, achter *d'eecht*, S.A. 119; 1684, sekeren acker ... gen. de *Echt* ... comende neffens de berchsche baene, J.B.; 1695, inde *eght*, S.A. 122; 1759, inde — ... w. de lijckwegh, S.P. 43, 2; 1783, op *d'echt*, S.P. 44, 530; 1785, op *d'eght*, S.P. 45, 118; — bouwland onder Jukschot.

B) 1786, eene groote partije hoeijbempden gen. de *groote eecht*, S.P. 45, 168; — weiland te Jukschot.

C) 1760, de *hecht*, Anh. 11 B, 178 v°; — idem als A).

D) 1834-1883, *Hegte heide*, Kl. S.I. art. 1622-W. 35; 1834, *Heghte heide*, Kl. S.I. art. 2006; 1850, *Hegte Heyde*, Vdm.; — heide te St.-Antonius.

E) 1619, in sekere hoffstedeken ... inden gehuchte van jukschot ontr. den heymolen s. laureys aerts stede gen. de cnot n. de vroente van brecht o. ende w. de heyde welck vs. stedeken gen. het *goet van eechten*, S.P. 21, 73 r°-v^o; — hofstede te Sint-Antonius.

Mnl. *egge*, *eegde* „og”, „driehoekig perceel”, wegens gelijkenis met het landbouwwerktuig. Zie Helsen, *Antw. Pln.*, 24, 48; Noorderwijk, a.v. Edeken. Volgens Lindemans (*MVN*, 1931, 68 en *MVN*, 1953, 34-35) ook „valhekken”, „rasterwerk in een toegangsweg”. Zie over het landbouwwerktuig : Goossenaerts, *Landbouwbedr.*, a.v. eg en egge. Te Brecht : 1670, heeft vercocht ende geleuert een peert, peertsgereetschap, eene karre, ploegh, ende *eghde* ..., S.A. 119. Mogelijk *eecht*, collectief van *eek* „eik”?

500. EEKHOORNLAAN : z.j., V.V.V. C 8; — nieuwe weg van Kanaal naar Egellaan.

501. EENDRACHTSLAAN : z.j., V.V.V. D 7; — nieuwe weg, zijweg van Schotensteenweg.

502. EEN MEUKEN : (D 4) 1510, een stuck geh. dat *een moeken*, A. Tong. A.II.48, 103; — perceel te Sterthoven.

Meuken, dim. van mnl. *mudde* „inhoudsmaat”, „landmaat”.

503. EERDBRAND : ca. 1449-1453, een heydebloc geh. den *erdbrant*. Anh. 6, 35 v°-Anh. 1, 25; 1454, een heye wildert heg. den —, Anh. 1, 29 v°; 1462, een stuc goets onder heyde ende weyde geh. den —, Anh. 1, 54 v°; — perceel te Kloot bij de Hengstbroek.

Vgl. Verbrand. *Eerdbrand* : brand bij de aard. Zie voor *brand* nr. 309; voor *aard*, nr. 3. Vgl. Ruisbroek, a.v. Eerdbrugge.

504. EERDHOUT : 1642-1709, een parcheel lants gen. het *eerthout*, S.P. 25, 170 v°-S.A. 52, 100; — bouwland te Overbroek.

„Houtgewas bij een aard”.

X. EESTER : zie Heester.

X. EEUSEL : zie Eusel.

505. **EEWOUTS VAN EMEREN** : 1643-1649, naervolgende parcellen ... gen. het *eeuwouts van eemeren*, S.P. 26, 48 v°-S.P. 25, 258; 1643-1652, het *eeuwout van eemeren*, S.P. 27, 60 v°-S.A. 51, 25; — percelen bij het Laar. Idem als Timmermanssteken. Zie ook aldaar.

Vgl. o.a. 1569, *euwout van eemeren* schout ende rentmeester heeren Jans van Jmmerseel margraue der stadt van antwerpen, A.J. 61, 240; 1570, Feoh.; 1573, *euwout van eemeren* als scouth ende rentmeester vanden domeynen ons G. heeren des Coninx binnen brecht, A.J. 62, 265. Zie ook *Historische schets* (belangrijke familiën). Psn. *Eeuwout, Eeuwoud, Ewald* (Lindemans, VI. Psn., 16-17).

506. **EGDOREN** : 1671, een schaerbos gel. aen vaerenbraecken gen. *egdoren*, S.P. 31, 248 v°; — zie Duren Blomaard.

507. **EGEL** : 1739-1784, seker mastbosch gen. den *Egel*, S.P. 43, 24-S.P. 45, 6; — bos te Groot Veerle.

Egel, het bekende dier. Vgl. Carnoy, *Feestbundel Van de Wijer*, I, 45.

508. **EGELLAAN** : 1956, N.; z.j., V.V.V. C 8; — nieuwe weg, zuidelijk parallel met Weymoutlaan.

509. **EIGENAKKER** : 1440, den *eyghen acker* 1 b. gel. aen beyden ziden der kerken erue, Anh. 3 B, 9 v°; 1450, j b. lants geh. den *eygenacker* gel. ... biden ouerbroecschen wech, Anh. 2, 12 v°, 60, 80 v°; 1528, op een stuck lants cum fondo geh. den *eygenen acker*, S.A. 1893, 13; 1528, S.P. 10, 247; — bouwland op Bekhovenakker.

Eigen „allodiaal”. Zie o.a. Helsen, *Antw. Pln.*, 22; Lindemans, *Oud. Cijnsb.*, 20; Gysseling, *MVN*, 1953, 81.

510. **EIGENEN POEL** : 1626, opden *eijgenen poel*, Anh. 11, 30; — perceel op Eindhovenakker.

511. EIGENSTUK : A) 1451, eenen stuc goets geh. *deygenstuc*, Anh. 2, 18 v°; 1459, dat *eygenstuc* gel. teindouen tusschen ter locht bloc ... metten eenen eynde ter herstraten vore vutcomende, Anh. 2, 45 v°; 1473, super quoddam bonarium ... opte lucht situm inde luchtbloc dictum dat —, An. 4; ca. 1470-1663, dat *eygenstuck*, Anh. 9 10 v°-S.P. 30, 168; — perceel bouwland en weide te Eindhoven.

B) 1473, supra agrum vocatum *eygenstuc* jacentem ... apud huygenrijt, An., 38; 1479, Anh. 2, 89; — bouwland op Bekhovenakker.

512. EIK : 1573, *ter eijck*, S.P. 17, 51 r°-v^o; 1759-1784, seker parcheel erue gen. *den eijck*, S.P. 43, 22-S.P. 45, 5; — perceel op Veerleakker.

Eik, boomnaam, meermaals als grensafbakening. Zie : Carnoy, *Kruidkunde*, 352-353; Helsen, *Antw. Pln.*, 18-19; id., *MVN*, 1955, 33; Lindemans, *Com. Top.*, 1931, 208-211.

513. EIKELENBOS : 1794, een bosch gen. het *Eekelen bosch* ... tegen de Rouwstede, S.A. 132, C; — schaarbos te Veerle.

514. EIKENLAAN : 1972, gem. pl. St.-Len. 5 E; — nieuwe weg van Fruithoflaan naar Beukenlaan.

515. EIKENRIJS : ca. 1400-ca. 1449, *deykenrijs*, Anh. 32, 11 v°-Anh. 6, 24; 1440, *deijken rijs*, Anh. 3 B, 9 v°; ca. 1449, *dat eykenrijs*, Anh. 6, 25 v°; 1450, Anh. 1, 7; 1460, Anh. 1, 46 v°; ca. 1470-1482, *dat eyckenrijs*, Anh. 9, 29 r°-v^o-Anh. 8, 28; ca. 1520, *dat Eycken Rys*, Anh. 7 A, 9 v°; 1543 (1598), *deyckenrijs* gel. Jnt acker tusschen faecques goet s. ende Lysbetten scroeyts erue n., Anh. 4, 6; 1570,

aen *deycken rysken*, Feoh, 76; Ibid., *dat eijcken rijs*, 82 v°;
— perceel op Bekhovenakker.

Rijs „laagstammig kreupelhout”, eigenlijk „twijg, dunne tak”.
Zie : Helsen, *Antw. Pln.*, 16; Carnoy, *MVN*, 1956, 4-5; id.,
Kruidkunde, 364.

516. EIKHOF : A) ca. 1400, *deychof*, Anh. 32, 13; 1440,
opten *eychhof*, Anh. 3 B, 1 v°; 1536, S.A. 1895, 29 v°; 1559,
opten *eyck hof*, Anh. 5, 34 v°; 1626, een stuck lants aenden
Eeckhoff, Anh. 11, 33, 37 v°, 39, 75 v°; — perceel te
Oostbrecht.

B) ca. 1449, omtrent 0,5 vts. lants geh. den *eechhof* ...
comende voer vuyte aenden groenen wech, Anh. 6, 27 v°;
1543 (1598), den *eekhoff*, Anh. 4, 8; — perceel op Bek-
hovenakker.

517. EIKSKENS : 1646, sekere driessen mette heyvelden
daerachter aengel. gen. de *eijckxkens*, S.P. 25, 229; —
weiland te Steeghoven.

518. EIKSKENSHEIVELD : 1670, seker heyvelt gen.
dEyckxken heyvelt, A.J. 77, 67 v°; 1681, een onbegrauen
heijvelt gel. op stapelheijde gen. het *eijckxkensheijvelt*,
S.P. 34, 41; 1724, een heijvelt gen. *decxkens heijvelt* o. de
wehaegen ... w. de stapelheyde, S.A. 103, 157 v°; —
heide en bouwland op Stapelheide.

519. EIKSTRAAT : A) 1559, *eyckstrate*, Anh. 5, 27; 1601,
de *eyckstraete*, Anh. 4, 41 v°; 1667-1681, de *eekstraete*,
S.P. 30, 383-S.P. 34, 14; — straat te Eindhoven.

B) 1570, *deyckstraetken*, S.P. 15, 416-418; — bij het Hof
van der Noot. Idem als A)?

520. EIKVELD : 1680, eenen acker ... gen. het *eijckvelt*. S.P. 32, 365; — niet nader.

521. EILSTRAAT : (B 3-4, C 4) 1769, de *ijl* ofte *lijckstraet*, S.P. 43, 441; 1834-1841, *Eylstraat*, Kad. S.B. 2-Popp; 1843, Chemin d'Overbroek à la limite de Wustwezel ou Keyven, *Heylstraat*, T. 24; 1884, bijde *Eelstraat*, NBKP, nr. 7; 1956, V.; — idem als Lijkstraat. Zie ook aldaar,

Eil, eyl, heyl, kan een vervorming zijn van *hille, helle, hulle* „heuvel” (Prims, *Hist.*, 583-586, a.v. rijt). *Lijck* moet hier een variant zijn van *luke, leuk, luik* (zie aldaar) en niet *lijk* „overledene” zoals in *Lijkweg*. In de nabijheid treffen we immers de *Luikskens* aan. Over *ijl*, bnw. *ijdel* „leeg, verlaten, eenzaam”, vgl. Smih, *Elements*, a.v. *idel*; Goossenaerts, *Landbouwbedr.*, a.v. *ijl*. Het is verleidelijk uit te gaan van een **Eeleukstraat* waarvan zowel *Eel-* als *Leukstraat* een afkorting zou zijn. Zie over *eeleuk* : Van Gorp, nr. 1943.

522. EILSTRAATBERGEN : (B 3) 1834, *Eylsche straatbergen*, Kad. S.A. 1; 1834, *Eylstraetbergen*, Kl. S.A. art. 1292; 1890, *Eylschestraatbergen*, Harou, 230; — perceel op de Lage Meerrijt.

Bergen blijkt de stelling van Prims (zie nr. 521) enigszins te bevestigen. We zouden dan te doen hebben met een soort tautologie (heuvels - bergen) wegens het niet meer verstaan van *eil*.

523. EINDE : A) 1473, supra ortum dictum *ten eynde* situm in ouerbroec, An., 33 v°; — perceel te Overbroek.

B) 1570, een stuck saeylants geh. dat *hooch eyndeken*, Feoh, 37 v°; — bouwland te Eindhoven.

524. EINDHOVEN : endo:və (E 4-5, F 4-5) 1359, *Indhouen*, Comm. Br., 33; ib., *endhouen*; ib., *Indehouen*, 36; ca. 1400, *eindehouen*, Anh. 32, 12 v°; 1402-1712, *teyndouen*, Anh. 32, 4 v°-S.A. 130, l. st.; 1440-ca. 1520, *eindouen*,

Anh. 3 B, pass.-Anh. 7 A, 4; 1543 (1598)-ca. 1800, *teyndhousen*, Anh. 4, 41 v°-S.A. Dom., 9, nr. 2; 1543 (1598)-1787, *Eijndthousen*, Anh. 4, 41 v°-KAA 1; 1570, *teynhousen* Anh. 5, 76; 1595-1692, *Eynthousen*, S.A. 49, 36-A.J. 81, 276; 1616, *eyndthousen*, S.P. 21, 10 v°; ca. 1690, *Endousen*, Anh. 11, 9 v°, R.; 1709, *eijndehousen*, S.A. 131; 1760, *eijndoven*, S.A. 133, nr. 3; 1778, *Endo(ven)*, Ferr.; 1834-1884, *Eyndhoven*, Kl. H. art. 42-NBKP, nr. 7; 1886-1956, *Eindhoven*, NBKP, nr. 27-V.; — gehucht ten zuiden van het dorp Brecht.

Vgl. psn. : 1359, Kateline boudiins dochter van *endehousen*, *Comm. Br.*, 33; ib., Kateline boudiins dochter van *Jndhousen*, 35 v°. Gm. *andja*- m. „einde” + *hofum* (Dat. pl. van *hofa*). Vgl. Bekhoven e.a. „Ontginning, verst van het dorpscentrum gelegen” (vgl. o.a. Carnoy, *Origines*, 182). De ontdekking van brandgravenvelden te Eindhoven rechtvaardigt de interpretatie *Eindhoven-Heidenhoven* niet (*Oudh. K.*, 1912, 33-37).

525. EINDHOVENAKKER : **endo:venaker** (E 4-5, F 4-5)
 A) 1440, Jnde *eindhousensche acker*, Anh. 3 B, 28; ca. 1449-1626, Jn die *eyndousensche acker*, Anh. 6, 9-Anh. 11, 9 v°; 1522-1639, inden *eynthousenacker*, S.P. 10, 11 v°-12 - S.P. 25, 95; 1543 (1598), Jnde *eyndhousensche acker*, Anh. 4, 42; 1559-1736, Jn *eyndousen acker*, Anh. 5, 30 v°-F. 19, 20 (B.B.); 1575-1788, *eyndhousenacker*, S.A. nr. 8, V.-S.P. 45, 463; 1579, *Eeyndhousen acker*, Anh. 5, 104 v°; 1618, in *eyndthousenacker*, S.P. 21; 1626, *Eeyjndousen acker*, Anh. 11, 30; 1626, *eynhousische acker*, Anh. 11, 4 v°; 1639, *eijndhousense acker*, S.A. 131, l. st.; 1640, *Eyndthousen acker*, A.J. 71, 38; 1647, *eindhousen acker*, S.A. 56, 94 v°; 1766, *Eyndhovenacker*, RB 59, 64; 1884-1956, *Eindhovenakker*, NBKP, nr. 30-V.; — bouwlandcomplex te Eindhoven. Zie voor bet. ook : Akker en Akkerblok.

B) 1626, Jnde *Eyndousen ackeren*, Anh. 11, 4; — idem als A).

526. EINDHOVENBAAN : endoveban (E 4-5) 1834, *Eyndhovensche baan*, Kl. S.N. art. 1147; 1956, *Eindhovenbaan*, V.; 1956, *Eindhovensebaan*, V.; — idem als Eindhovenstraat.

527. EINDHOVENPAD : endovepat (E 4) 1834, *Eyndhovensche pad*, Kl. S.N. art. 1147; 1956, *Eindhovenpad*, V.; — weg van Sterthoven naar Eindhoven.

528. EINDHOVENSE HEIDE : 1635, sekere heyde gel. opde *eijndhouensche heyde*, S.P. 25, 46 v°; — heide te Eindhoven.

529. EINDHOVENSE MOLENWEG : (E 4) 1843, Chemin du moulin au Waterstraetje, *Eyndhovensche molenweg*, T. 27.

530. EINDHOVENSE WEG : 1638, totten *eijndouenschen wech*, S.P. 23, 204 v°; 1654, den *eijndhouensen wech*, S.P. 29, 80 v°; — misschien hetzelfde als nr. 526.

531. EINDHOVENSTEENWEG : z.j., V.V.V. E 6; — idem als Eindhovenbaan.

532. EINDHOVENSTRAAT : 1638, aende *eijndouenste straete*, S.P. 18; 1834, *Eyndhovenstraat*, Kl. S.N. art. 1094; id., *Eyndhovensche straet*, Kad. S.N. 2; id., *Eyndhovensteenweg*, Kl. S.C. art. 1157; id., *Eindhovensteenweg*, S 1.S.C. art. 1336; 1947, N.; 1883, *Eyndhoofsche straat*, W. 33; 1956, *Eindhovenstraat*, V.; — idem als nrs. 531 en 526.

533. EISSELBLOK(SKEN) : 1677, een block landts ... gen. het gerst oft *tijsselbloccken* ... de vorste sijde naest het cappelleblock, S.P. 32, 287; *ibid.*, het gerst oft *stijssel-*

blozken, 288 v°; 1694, het gerst ofte *teijsselblozken*, S.P. 36, 101; 1695, het *deysseblock*, S.A. 122; — perceel bij St.-Antoniuskapel op Jukschot.

Zie ook Gerstbloksken. Mogelijk *eissel*, *eusel* „schrane weide”. Zie : Lindemans, *Top. Versch.*, II, 91-100, met talrijke voorbeelden en uitvoerige bibliografie; Goossenaerts, *Landbouwbedr.*, a.v. Eusel. Zie ook a.v. Eusel. Vooral W. J. J. Pijnenburg, *MVN*, 1976, 5-53.

534. EKERENBRAAK : dɛ:kərəbrʉ:k (C 4) A) ca. 1400 *daekeren brake*, Anh. 32, 7; ca. 1400, *dakeren brake*, Anh. 32, 8, 8 v°; ca. 1449-1559 *deekerenbrake*, Anh. 6, 19 v°-Anh. 5, 41 v°; 1450, t *eckeren brake*, Anh. 1, 11; 1523-1683, de *eeckerenbraecke*, S.P. 10, 9-A.J. 80, 116; 1523-1559, *Eeckeren brake*, S.P. 10, 9-Anh. 5, 40 v°; 1539, *Eeken Brake*, F.C., 43; 1543 (1598), de *Eeckeren braecken*, Anh. 4, 24; 1550, *eeckeren braake*, S.A. 1907, 3; 1573-1684, *deeckere braecke*, S.P. 17, 60 r°-v^o - S.P. 34, 149; 1598-1720, *deeckeren braeck*, Anh. 5, 116 v°-S.A. 103, 64 r°-v^o; 1626-1722, *Eeckere braeck*, Anh. 11, 43 v°-S.A. 103, 128; 1626, *Deecker-sche brake*, Anh. 11, 44; 1660, *Ecker braeck*, S.A. 47, 111 v°; 1660, *deckersche braecke*, S.A. 47, 115 v°; 1661, de *Eeckers-sche Braeck*, A.J. 96, 158 v°; 1684, *d'ackere Braecke*, S.A. 119; 1689, de *eijkere brack*, Anh. 11, 48 v°; 1689-1707, *deeckerbraeck*, S.P. 35, 47-S.A. 101, 88 v°; 1709-1776, *ecker braecke*, S.P. 38, 27-S.P. 44, 71; 1758, aende *ecker braeck*, S.P. 41, 478; 1766, de *eekere braeck*, S.P. 43, 258; 1786, *d'eggersse braeck*, S.P. 45, 239; 1834-1890, *Eeckersche braeken*, Kl. S.N. art. 2613-Harou, 230; 1843, *Eekere braeck*, T. 44; 1843, *Eeckere braek*, T. 44; 1956, V.; — perceel te Overbroek ten noordoosten van het Langven.

B) 1620, seeckeren acker gen. de *grootte eeckerenbraecke* metten tremp aende oistsijde o. de *cleijn eeckerenbraecke*, n. den langenspadt, S.P. 21, 118 v°; — zie A).

C) ca. 1400, *vorste akeren brake*, Anh. 32, 12; — zie A).

D) ca. 1400, *dakeren braecskén*, Anh. 32, 9; — idem als A).

Zie voor *braak* a.v. Biesbraak. *Ekeren* betreft hier de aanpalende heerlijkheid, die vermoedelijk ooit bezitter is geweest van dit perceel. Vgl. Brechtse Hult onder St.-Job-in-'t-Goor.

535. EKERENBRAAKWEG : (C 4) 1843, Chemin de celui dit : Moervenweg au champ dit : Eeckerenbraek, *Eeckerenbraekweg*, T. 44.

536. EKERENSLUIS : 1516, aende *eekeren sluis*, S.A. 1890, 5; — niet nader.

537. EKSTER : (B 2) A) 1524, een stede met huysé houé gronde ende toebehoorten ... inde plaetse ... geh. de *exter*, S.A. 1891, 57 v°; 1767-1783, seker schoon ende groot huijs bestaende in keucke camers kelder met het torfhuijs daer t eijnde aengebouwt ende hoff daer aengelegh. gemeijnel. gen. — met de erve aenden vs. hoff gel. gen. de lelie ende de meeskist ... alhier inden cingel vande plaetse ... n. de cingel vande plaets ende schouwloop, S.P. 43, 308-S.P. 44, 611; 1526-1660, de *exster*, S.P. 10, 162-S.P. 30, 6 v°; 1569-1664, *dexter*, A.J. 61, 137 v°-A.J. 75, 85 v°; 1612, de *extere*, S.P. 20, 97; 1668-1743, *d'exter*, S.A. 123-S.P. 39, 598; 1830-1832, de *exter*, KA 25; — huis aan de oostkant van de Plaats bij het Hoolstraatje. Vgl. Mich. V. B., 11.

B) 1757, haer huys ende hoff ... inde plaetse gen. de *clijn exter*, S.P. 41, 466; — blijkbaar deel van A).

538. EKSTERBOS(KEN) : A) (E 4) 1667-1676, het *exterbos*, S.P. 30, 360 v°-361 - S.A. 57, 214; 1703, het *exterenbosch*, S.P. 37, 94-98; 1727, *Exterbosch*, S.A. 123; 1843, chemin du Lierschenweg au Lochtpad, *Exterenbosch*, T. 42;

— schaarbos, later weg, op Eindhovenakker bij de Konijnshage.

B) 1723, int *Eksterbosch*, S.A. 52, 106 v°; — schaarbos bij de Meerrijt.

C) 1660, seker bos gen. het *exterbos*, S.P. 29, 243; — niet nader bekend.

D) 1647-1788, sekeren schaerbosche gen. de cornijnshage gel. aen eijndhouenacker met noch seker ander schaerboschen gen. het *exterenbosken*, S.P. 28, 41 r°-v°-S.P. 45, 463; — idem als A).

E) 1712-1720, het *exterbosken*, S.A. 130, l. st.-S.A. 103, 77 v°; — bosken bij het Laar. Misschien idem als A) en D)?

539. ELS : 1685-1690, een aerdeken met eene weijde daer beneffens aen gel. gen. *d'else*, S.P. 34, 204-S.P. 36, 14 v°; — idem als Bietuin.

Els „elzeboom”, vaak als grensstruik. Zie : Helsen, *Antw. Pln.*, 18-19; Lindemans, *Com. Top.*, 1931, 221-222; Carnoy, *Kruidkunde* 361; Moerman, *Ndl. Pln.*, 62. Meermaals met collectiefsuffix -t, elst.

540. ELSAKKER : A) 1642, een weyken gen. het achterste weyken ... aenden *elsacker* ende de hegge commende o. aen het achterste hauerweyken, S.P. 26, 38; 16. Brum. 5, D.N. nr. 12, 37 v°; — bouwland te Sterthoven.

B) 1712, *elsenackerken*, S.P. 38, 100 r°-v°; — bouwland bij de Elzenweide onder Kerkhoven.

C) 1581, den *cleynen elsacker* ... dlant gen. *den grooten elsacker*, Bet. 182 a, 251-252; — niet nader.

Vgl. ook de psn. te Brecht : 1519, te betalene Michiele *elsackers*, S.A. 1, 56 v°.

541. ELSBAKKERS : A) 1553, op een stede ... geh. *delsbackers*, S.P. 11, 208-209; 1723-1773, *Elsbacker*, S.A. 103, 151-S.P. 43, 658; 1834, *Helakkers*, Kl. S.A. art. 1292; — bouwland te Overbroek bij de Zandschel.

B) 1720, seekere twee ackers geh. den *cleyen elsbacker* best. in lant als groese, S.A. 103, 72; — perceel te Overbroek, blijkbaar deel van A).

Vgl. Goossens (Schilde, lic.) 1718, in den *Elsbacker* soo landt bosch als heyde. Mogelijk psn. *Els de Backer*, *Els Backers* + *stede*; *delsbackers* (stede) met proclitische vorm van het lidw. Zie ook Haak G).

542. ELSBAKKERSHEIDE : z.j. *Hels Bakkers Heijde*, Kad. S.A.; 1834, *Helsakkersheide*, *Helbakkersheide*, *Helsbakkersheide*, Kl. S.A. art. 1292; Harou, 236; — heide op de Lage Meerrijt.

543. ELSBEEMD : A) 1473, den *elsbeemt*, Anh. 2, 70 r°-v^o; — weide te Sterthoven.

B) *ibid.*, dat *cleyen elsebeemdeken*.

544. ELSHOEVE : dëlzuif (G 2) 1956, V.; — hoeve op de Hengstbroek.

545. ELST : (D 3-D 4) A) 1440-1615, die *elst*, Anh. 3 B, 5-S.P. 19, 510; 1559-1615, *delst*, S.A. 1913, 7-A.J. 68, 220; — weiland te Sterthoven.

B) 1440-1464, den *groten elst*, Anh. 3 B, 5 v°-Anh. 2, 57 v°; 1459-1464, de *groot elst*, Anh. 2, 45 v°-Anh. 2, 57; 1463-1482, de *grote elst*, Anh. 2, 56-Anh. 8, 15 v°; ca. 1520, die *groet elst*, Anh. 7 A, 5 v°; — weiland en bouwland te Sterthoven.

C) 1440, de *clein elst*, Anh. 3 B, 5 v°; 1459-ca. 1520, de

cleyn elst, Anh. 2, 45 v°-Anh. 7 A, 5 v°; 1461, *tcleyn elst*, Anh. 2, 51; 1464, de *cleyn helst*, Anh. 2, 57; — wederdeel van B).

Voor verklaring, zie : Els.

546. ELZENHAAG(SKEN) : (E 3) 1627, een ackerken geh. de *elshaege*, S.P. 21, 201; 1654-1736, het lant gen. *dels-haeghe*, F. 18, 16(x)-F. 19, 20(x); 1658, het *Elshaegsken*, S.A. 56, 246; 1674, het *Elsen haechsken*, A.J. 99, 8; 1661, het *elssenhaeghsken*, S.A. 47, 142; 1674, het *elsen haeghsken*, S.P. 32, 138 v°; 1791, *elssen heggensken*, S.P. 45, 619; — bouwland op Bekhovenakker.

547. ELZENSTRAATJE : talzestruťse (D 3-E 3) 1681, het *elsenstraettien*, S.P. 34, 8 v°; 1696-1715, het *else straettien*, S.P. 36, 152 v°-S.P. 38, 208 v°; 1706, *elsestraetken*, S.A. 48, 22 v°-23 v°; 1884, 't *Elsestraatje*, NBKP, nr. 5; 1956, V.; — weg van Wuustwezelseweg naar Hoek van Bekhoven.

548. ELZENVELDEN : 1629, twee parcheelen weyden gen. de *elssenvelden*, S.P. 22, 238; 1636, sekere velden gen. de *elssse velden*, S.P. 36, 6 v°-S.P. 27, 6; 1661-1672, eene wijde gen. het *elsenvelt* gel. ouer de beecke, S.P. 30, 32 v°-S.P. 32, 4 v°; — weiland te Overbroek.

549. ELZENWEGJE : 1781, het *elsen weghsken*, S.P. 44, 408; — pad bij de Stoffelaar.

550. ELZENWEIDE : 1712, alnoch eene wijde gen. de *elsenweijde* met eenen acker daerbeneffens aen gel. gen. den bietuijn oft elsenackerken, S.P. 38, 100 r°-v^o; — weiland te Kerkhoven (?).

551. EMIEL VERMEULENSTRAAT : (I 5-6, J 6) 1947, N.;

z.j., V.V.V. B 7; — straat te Sint-Antonius, van R. Delbekestraat naar Jukschotstraat.

552. ENEN BLOK : ca. 1449, een stukken goets vanden *enen bloke* comende aen Jans van backenbrugge goede o. ende mijns heren leen van bergen oec geheyten dat *enenbloc* n., Anh. 6, 32 v°; 1579, een weyken geh. *denen blozken* gel. ouer de waterlaet, Bet. 182 a, 238; — perceel te Broekhoven.

Ws. verkeerde lezing voor Evieblok. Zie aldaar.

553. ENEN BOOM : (D 4) ca. 1400-1956, *enen boom*, Anh. 32, 9-V.; 1414-1729, den *enen boem*, Antw. Arch. XXVI, 135-S.P. 39, 270; ca. 1449-1890, omtr. 1 b. lants geh. den *enen boom* gel. tuss. des cloesters van tongerloe goede o. & maes berchmans kijnder w., Anh. 6, 11 v°-Harou, 230; 1626, aenden *ienen boom*, Anh. 11 B, 132 v°; 1834, *Essenboom*, Kl. S.N. art. 41; — perceel te Sterthoven bij en ten noorden van de Mikse Baan.

Essenboom, klaarblijkelijk verkeerde lezing. Ws. een bepaalde boom, alleenstaand, als grensafbakening of oriënteringspunt.

554. ENGEL : (G 3) 1524-1762, de stede geh. den *engel*, S.A. 1891, 59-L.L. IV, 24 v°; 1529, op een herberge met huysse houe lande gronde ende toebehoorten geh. den *Ingel* gest. tsinte lenaerts onder den wyngaert, P. 26 (Schepenbr. Antw.); 1577-1580, den *Enghel* ... z. aen de heerbane, Anh. 5, 98-Anh. 5, 108 r°-v^o; 1798, habitantium sub signo *Angeli*, Bapt.; — huis te Houthoven bij het Baaneind. Idem als Leeuw B). Hoekhuis bij de kromming van de heerbaan te St.-Lenaarts.

Vgl. De Flou, III, 1065; Helsen, *Toponymica* V (1934), 11.

555. ENGELBOOTSE HEUVEL : (A 4) 1388 (1615-1656), *engelbootsehen houel*, S.P. 19, 280 r°-v^o - W.A.E., 1; z.j., *Engelvoetschen Heuvel*, Verzamelk. Kad., 18; 1850, *Den Engelschen Heuvel*, Vdm.; — grenspunt Ekeren (Braschaat), Brecht, Wuustwezel. Zie Paalsteden van Brecht s.v. Pont.

Engelboots, psn., samengesteld uit *engel* „enghelbertus” en *boots* „Boudewijn” (vgl. nr. 300). Zie ook : Roelandts, *Anthrop.* IV (1951), 13. Of germ. psn. *Engilbodo*? Gysseling en Koch (*Diplomata* 305, 354) vermelden een Engilbald(us) in het jaar 723 en 805. Het gaat te Brecht om een van de paalsteden en weliswaar een hoek. Psn. dienden vaak tot aanduiding van zulke ‘hoeken’. Vgl. Botshoek, Golhoek, Hagenshoek, Lysenhoek. *Botshoek* zal wel niet identisch zijn met *Engelbootse Heuvel*, daar het gehucht Eindhoven, waar de eerste naam voorkomt, zich niet zo ver uitstrekt. We beschikken althans niet over de nodige bewijspplaatsen voor de identiteit van de twee plaatsen.

556. ENGELBLOKSKEN : 1627, de stede ... met het *engelenblocken*, S.P. 22, 158 v°; — perceel te Overbroek bij de Vlasroot.

Betekenis, duister. Misschien psn.

557. ENGELSAKKER : A) (G 3) 1639-1787, het landt op den *engelsacker*, S.P. 27, 39 v°-S.P. 45, 289; 1656, *d'enghelsacker*, S.P. 25, 285 v°; 1660, op *d'Engels acker*, S.A. 47, 110 v°; 1722, op *Engels acker*, S.A. 103, 118 v°; 1787-1843, op *engelacker*, S.P. 45, 337-T. 16; 1886, *Engelakker*, NBKP, nr. 47; — bouwland tegen de weg van Brecht naar Sint-Lenaarts bij de Engel, onder Houthoven. Thans weg van E. van Notenlaan naar Hoogstraatsebaan.

B) 1834, *Engelakkers*, Kl. S.B. art. 355; 1883, *Engel Heker*, W. 5, 6; — bouwland te Overbroek. Psn. Vgl. nr. 555.

558. ENGELSE HOF : den *engelsen*uf (F 2) 1956, V.; — tuin ten westen van de Klamp, ten noorden van de Luikstraat.

559. ENGELSE RIJT : 1608, 1625, *Wesalia* II, 27-29; z.j., V.V.V. C 5; — gebied bij de grens tusschen Wuustwezel en Brecht (thans militair domein). Betekenis onzeker.

X. ENSEN HOF : zie Heinsen Hof.

560. ENTREPOT : (C 6) 1884, 't bosch den *Entrepot*, NBKP, nr. 30; — bos in de Oude baan bij 't Huis ten halve. Zie ook Klein Barreeltje.

Herinnering aan de thans verdwenen buurtspoorweg.

561. EPELER : 1626, 1-4 saetlants geh. den *Epeler* gel. int acker aenden hoogen wech, Anh. 11, 76 v°; 1626, opden *Epelter acker* aenden hoogen wech vuintcomende in Ste Lenarts acker, Anh. 11, 37; — niet nader bekend.

Epeler, *epelaer* zoals *epel-teer* „iep, eep” (vgl. Lindemans, *Com. Top.*, 1931, 203-236). *Epelaer* eveneens „wilde appelboom” (vgl. Dworp, nr. 94).

X. EPELTERAKKER : zie Epeler.

562. ESPAKKER : 1473-1609, ad et supra unam peciam terre dictam den *espacker*, An., 35 v°-Hall. l. st.; — bouwland te Overbroek.

Esp „ratelpopulier”. Zie : Helsen, *Antw. Pln.*, 18; Lindemans, *Com. Top.*, 1931, 216; Moerman, *Ndl. Pln.*, 67.

X. ESSENBOOM : zie Enen Boom.

563. ETTING : 1523, een b. beemds gel. voer in de

ettinge, S.A. 1918, 15 r°-v^o; *ibid.*, in de *ettinghe*, 16 v°; — niet nader.

Etting, idem als *eusel*, afleiding van *etten* „laten afgrazen”. Zie : Lindemans, *Top. Versch.*, II, 100-102; Goossenaerts, *Landbouwbedr.*, 204-206; „private, natuurlijke weide” (P. Lindemans, I, 388 ss.). Vgl. W. J. J. Pijnenburg, *MVN*, 1976, 5-53.

564. **EUSEL** : A) 1520 (ca.), een weijult geh. het *eusel*, Anh. 7 A, 4 v°; — weiland te Eindhoven.

B) 1568, een dries geh. de *vorste eusel*, S.P. 15, 251-255; — niet nader.

Zie voor verklaring a.v. Eisselblok.

Voorts te Brecht als appellativum : ca. 1449, een *eeusel* onder heyde ende weyde, Anh. 6, 23; ca. 1449, omtrent 1,5 b. aerde ende *eeusele* gel. tusschen de beke ende den vlasscaert, Anh. 6, 11; ca. 1470, noch een *eeusele* omtrent 0,5 b. ... de bate ij zister rogx, Anh. 9, 2; 1502, teyndouen ... op 1 b. *euselt*, Anh. 7 B, 21; ca. 1520, een *euselle*, Anh. 7 A, 4; 1705, seecker b. *eussels* gel. tot ouerbroeck, S.A. 101, 68 v°.

X. **EUVIE** : zie Heuven.

565. **EVIEBLOK** : 1543 (1598), een stucxken goidts ... geh. dat *Euiblock*, Anh. 4, 16 v°; — perceel te Broekhoven.

Evie, *evene*, *avene* „lichte haver”. Zie : D. Claes, *Kil. Znl.*, 16; Helsen, *Antw. Ptn.*, 28, 51; Goossenaerts, *Landb.*, a.v. *Evene* en *Evie*.

566. **FACONSAKKER** : 1632, een heyvelt gel. achter *fakens acker*, S.P. 23, 58; — bouwland te Bekhoven of te Houthoven.

Facons, *Falcon*, betreft eigendom van het klooster van de Falcontinnen van Onze Lieve Vrouwendale te Antwerpen, opge-

richt ca. 1340 op gronden van „*Falco de lampage*, die van Pistoia bij Florencië naar het hof van Jan III was gekomen”. Zie : Prims-Verbeeck, *Antw. Straatnamenboek*, 108, 224; Wichmans, *Brabantia Mariana*, 833. Het bedoelde klooster bezat te Brecht twee hoeven met landerijen, een te Bekhoven in de Hoek en een ander te Houthoven. Vgl. voorts te Brecht : 1443, tusschen ... ende Pieteren van Brecht rentmeester van den godshuyse van *Fakens* tantwerpen, 2 O R, 72v° (*Antw. Arch.*, XXX, 140); 1524, voir tclooster van *facons*, S.A. 1891, 58 v°; 1608, seker ander stedeken ... tsinte lenaerts benefens de hoeue van het *faecques* clooster tot antwerpen, S.P. 19, 100 v°; 1688, *facons* clooster, S.P. 35, 32 v°; 1693, d'eerw. suster maria de redequeer procuratoressesse vanden cloostere van onze l. : vrouwedaele gen. *facons* binnen antwerpen, S.P. 36, 64; 1721, het *facons*, S.A. 103, 38 r°-v°.

567. FACONSBEEMD : 1535, dat *facons beempt* daer langhen tyt dore geweecht hadde ende hadden daer een veken gehangen ende wouden seggen dat zy er eenen erfwech dore hadden ... dat de hoeuenaers van *facons* hoeue daer dore geweecht hadden, S.A. 2, 123 v°; 1543 (1598), *facons beempt*, Anh. 4, 12; 1668, van sekeren bemde gen. schrootsbemt naest de verloren cost heijvelden ... o. den *faconsbemt*, S.P. 31, 40 v°; 1689, eenen hoeijbempde ... gel. alhier op de weeuw regenot. o. ... s. de *faconsbempt* w. den verloren cost n. den rietbempt, S.P. 35, 53 v°; 1727-1762, S.P. 39, 92 - L.L. IV, 31 v°; — weiland bij Marum.

568. FACONSBLOK : ca. 1520, *fakens block*, Anh. 7 A, 5 v°; — perceel te Bekhoven.

569. FACONSBOS : 1449, *vacons bosch*, Anh. 2, 9 v°; — schaarbos te Houthoven.

570. FACONSERVE : A) 1552, *facons erue*, S.A. 1908, 18 v°; — hoeue te Bekhoven.

B) 1693, *faconserue*, S.P. 36, 64 v°; 1721, de *facons erffue*, S.A. 103, 14 v°-15; — hoeve te Houthoven. Idem als Faconsgoed.

571. FACONSGOED : A) & B) (D 3, nr. 655 & G 4, nr. 655) ca. 1520, aen *fakens goet*, Anh. 7 A, 5 v°; 1523, *facos goet*, S.A. 1918, 37; 1543 (1598), *faecques goedt*, Anh. 4, V^o; 1618 (1691), *facons goet*, S.A. 128, l. st.; 1612, het deel van den grooten acker ... o. aenden kerckwech ende *tgoet vande facons*, S.P. 19, 195; — bezittingen van het Faconsklooster te Bekhoven en te Houthoven. Zie ook Bolk A) I, Heihoef A) en Sint-Lenaartshoef.

572. FACONSHEIDE : 1662, *facons heije*, S.A. 122, Extr. Cijnsb. Bailleul; — heide bij de Ekerse vronte.

573. FACONSHEIDEBLOK : 1575, inde meere te varenbraeken welcke meere ende visscherije is gel. inde *facons heyblock*, S.A. nr. 8, V.; — perceel te St.-Lenaarts.

574. FACONSHOEVE : 1535-1786, *facons hoeue*, S.A. 2, 123 v°-S.P. 45, 160; — hoeve met landerijen zowel te Bekhoven als te Houthoven. Idem als Faconsgoed en Facons-erve.

575. FACONSKLOOSTER : ca. 1449, *dat cloester van facons*, Anh. 6, 41; 1452, *des cloosters van vacons*, Anh. 30, 30; ca. 1450, *tcloosters goet van vacons*, Anh. 30, 29 v°; 1669, *facons clooster*, S.A. 124, l. st.; — zie Faconsakker, Faconsgoed en Faconshoeve; de naam van de eigenaar geldt als topografische aanduiding en vervangt soms een bijzonder toponiem.

576. FACONSKLOOSTERBLOK : ca. 1520, *fakens cloester block*, Anh. 7 A, 24 v°; — idem als Faconsblok.

577. FACONSKLOOSTERHEIDE : 1662, *facons clooster heijde*, S.A. 122, Extr. Cijnsb. Bailleul; — idem als Faconsheide.

578. FACONSKREEK : (D 3) ca. 1470, *facons creke*, Anh. 9, 24; 1482, *fakons creke*, Anh. 8, 23; ca. 1520, *fakens creeke*, Anh. 7 A, 8; *ibid.*, *fakens creecke*, 8; — weiland te Bekhoven. Maakt deel uit van een groter complex dat Kreek heet. Zie aldaar.

579. FACONSLAND : ca. 1450, *vaken lant*, Anh. 30, 23; 1456, tsgoidshuys van *vacons lant*, Anh. 2, 39; ca. 1470, *faconslant*, Anh. 9, 22 v°; 1482, *fakons lant*, Anh. 8, 21 v°; ca. 1520, *fakons lant*, Anh. 7 A, 10; — idem als Faconsakker.

580. FACONSOPSTAL : 1653, derue gen. den *faecques opstal*, S.P. 27, 169; — perceel bij de Faconshoeve te Houthoven. Zie ook Opstal.

581. FELIX WYTERS LAAN : z.j., V.V.V. A 8; — weg van Oude Baan naar Kapellenhoflaan.

X. FIJENS : zie Jan Fijens.

X. FIJENS GOED : zie Jan Fijens.

582. FIJENSPOLDER : 1725, een parcheel ... gel. tegen het selue heijcken gen. *fijens polder*, RRA 88, 125 v°; — perceel bij Broekhovenheiken.

583. FILIPPENAKKER : 1769, een parcheel lands ... gen. *philippenacker*, S.P. 43, 426; — perceel op Klootakker. Psn. Filip.

584. FRAMALAAN : z.j., V.V.V. C 8; — weg van Bergsebaan naar Dennenlaan.

585. FRANCIS : het stedecken gen. het *francis*, S.A. 122; — niet nader.

586. FRANCK DE CONINCK : 1613, de stede ... geh. *franck de coninck*, S.P. 20, 125; — huis te Overbroek.

Zie ook Koningsbloksken -hof, -straatje. Voorts te Brecht : ca. 1400, wouter die *coninc*, Anh. 32, 7; ib., Jan de *Coninc*, 2; ib., lijebet jan *skoninx* wijf, 10.

587. FRANKS BROUWHUIS : 1450, een stede met huysse houe ende gronde geh. *francs brouhuys* gel. aende plaetse, Anh. 2, 15; 1452, *vranx brouhuys*, Anh. 2, 23; — idem als Rode Leeuw A) of Leeuw A). Zie aldaar.

Psn.; blijkbaar werd in deze herberg het bier ter plaatse gebrouwen. Zie voorts : 1440, *franc van kuyc*, Anh. 3 B, 33; 1449, *francs van kuyc brouhuys*, Anh. 2, 6 v°; 1461, heylwyech vanden brande werdinne *francs van kuyc*, Anh. 2, 50; 1464, *franc wiue van kuyc*, Anh. 2, 58 v°. Zie voorts : Inleiding, Belangrijke Familiën.

588. FRANS HEIVELD : (D 5-E 5) 1834, *Fransch heijveld*, Kad. S.K. 6; id.-1890, *Fransch heiveld*, Kl. S.K. art. 41-Harou, 236; 1834, *Fransche heivelden*, Kl. S.K. art. 1235; 1843, *Fransche heyveld*, T. 50; 1883, *Frans heivelt*, W. 21; — perceel ten zuiden van Eindhoven.

Herinnering aan een bezitter?

589. FRANS HENSBERGEN : 1834, *Frans hensbergen*, Kl. S.I. art. 1283; — perceel te Sint-Antonius.

590. FRANS HENSBERGENSTRAAT : frā:zē:zbe:regestru:t (J 6) 1834-1947, Kl. S.I. art. 1908-N.; z.j., V.V.V. B 7; —

straat te Sint-Antonius, van Jukschotstraat naar Heibleukenstraat.

591. FRANSSENS STEDE : 1667, *franssens stede*, S.A. 47, 280; 1681, seker partije landts als driessche met huijsinge ende plantagie daerop staende ... gen. — gel. inde waterstraete, S.P. 34, 61; — woonhuis met land te Jukschot.

592. FRUITHOFLAAN : 1972, Gem. pl. St.-Len., 5 D; — zijweg van de Tuinwijk, parallel met de Dorpsstraat.

593. GAARSHOF : ca. 1400, *tgaershoueken*, Anh. 32, 1; ca. 1435-1451, *tgaershoefken*, Wern. 14-Anh. 1, 17; 1440, die *gaershof*, Anh. 3 B, 5; 1470, Anh. 2, 90 v°; 1464, den *garshof*, Anh. 2, 58 v°; 1482, *gaershoff*, Anh. 8, 45; — perceel te Kloot.

Gaars, gars „gras”. *Gaarshof* wijst op een kleine weide bij het huis. Vgl. Helsen, *Antw. Pln.*, 26; Goossenaerts, *Landbouwbedr.*, a.v. Garsdries; Noorderwijk, nrs. 302 en 303.

X. GAARSHOEFKEN : zie Gaarshof.

594. GAGELAAR : 1843, *De gagelaers*, T. 73; 1843, *De galgelaer*, T. 75; — perceel te St.-Antonius. Misschien hetzelfde als Gagelaard.

Gagel, het bekend heestergewas in de Kempen. Zie : Goossenaerts, *Landbouwbedr.*, a.v. Gagel en Gagelveld; Schönfeld, *Veldn.*, 56. -aar, -aard, personificeringssuffix. Vgl. Lindemans, *Com. Top.*, 1928, 133 vv.

595. GAGELAARD : 1649, inden *gagelaert*, S.P. 28, 7 v°. S.P. 29, 136; — idem als nr. 594?

596. GAGELBLOK : A) (D 3) ca. 1400, *gaghel bloc*, Anh. 32, 6 v°; ca. 1449, *tgagelbloc*, Anh. 6, 19 v°; 1543 (1598),

tgagelblock, Anh. 4, 31 v°; — perceel te Overbroek op de rechteroever van de Schaapsdijkbeek bij Schotersdijk.

B) ca. 1400, van den *cleinen gaghelbloccsken* leeght vore den reyscoot, Anh. 32, 6 v°; — perceel te Overbroek. Idem als A).

597. GAGELHOEK : 1639, aen *gagelhoeck*, S.P. 27, 39 v°; 1754, *gaegelhoeck*, S.P. 41, 328; — perceel op de heide buiten Eindhoven.

Mogelijk idem als Hagenshoek en dan volksetymologische vorming. Zie ook i.v. Hagenshoek.

598. GAGELVELD : A) 1750, een weyde gen. het *gagelvelt*, S.P. 41, 2; 1762, inde *gaegelveld*, L.L. IV, 38 v°; — perceel te Sterthoven.

B) tXu:gelvalt (D 4) 1956, V.; — perceel te Overbroek.

599. GAGELVELDERS : 1609, eene bempde geh. den locht beempt ... zuytwaerts aende *gagelvelders*, S.P. 19, 113 v°; — perceel te Bekhoven achter de Hoek.

600. GALG : 1440, bide *galghe*, Anh. 3 B, 34; ca. 1470-ca. 1520, die *galge*, Anh. 9, 14 v°-Anh. 7 A, 5; — bij het Tremelbos in de nabijheid van de grens met Ekeren (Brasschaat).

601. GALGEBOOM : (I 5) 1388 (1615), opten *galchboom*, S.P. 19, 280 r°-v^o; 1569-1656, byden *galgenboom*, S.P. 15, 342-343 - W.A.E., 1 v°; 1656-1773, vanden pael van houterleehoeck op den *galghboom* achter veerle, W.A.E., 1 v°-S.P. 43, 617; 1751, de heyde aent *galgenboomken*, S.P. 41, 47 & 455; — grenspunt St.-Lenaarts, Rijkevorsel, Oostmalle, Westmalle.

602. GALGEVOORT : sXalekfert (I 5) 1668, eene vreeheijde gel. alhier achter St-Lenaerts aen het *galchvoort*, S.P. 31, 82; 1754-1843, achter het *galgevoort*, S.P. 41, 332-T. 34; 1773, van sekere wateringe ofte vreeheyde ... gen. het galghgoir *galghvoort* ofte galghboom gel. tegens het sचेyde deser heerelijckheyte brecht ende de gene van westmalle, S.P. 43, 617; 1780, omtr. de *galgefert*, S.P. 44, 364; 1885, 't *Galegvoort*, NBKP, nr. 1; 1956, V.; — scheiding Sint-Lenaerts en Westmalle, tegen de weg van Sint-Lenaerts naar Oostmalle. Zie ook Galgeboom en Galggoor.

„Voorde bij de galg”. *Voort, voorde* „doorwaadbare plaats door een beek”, hier een ven of 'wateringe'. Zie : Gysseling, *MVN*, 1954, 106; Helsen, *MVN*, 1955, 49.

603. GALGEVOORTHEIDE : (I 4) 1834-1843, Kl. S.B. art. 457-T. 34; Mil.; — zuidoosthoek van de gem. Sint-Lenaerts.

604. GALGEVOORTSTRAAT : (H 4-5, I 5) 1943, T. 31; — weg van de Houtstraat naar de grens met Westmalle en Oostmalle bij de Galgevoorthoeve, die zelf onder Westmalle ligt.

605. GALGGOOR : 1626, zeker water ven gel. buitenste Lenaerts tegen westmal ouer gen. het *Galghgoor* voor soo vele t'selue onder Brecht gel. is, Anh. 11 B, 53; 1773, *galghgoir*, S.P. 43, 617; — zie ook Galgevoort en Galgeboom.

606. GANS : 1528-1570, de harberge geh. de *gans*, S.A. 1893, 25-S.P. 15, 382-384; — oudere naam voor en hetzelfde als Broedgans. Zie ook aldaar.

607. GANSACKER : A) 1440-1626, Jnden *gansacker*, Anh. 3 B, 23-Anh. 11, 5 v°; — bouwland te Eindhoven.

B) 1522-1559, op een stuck goets geh. den *gansacker*, S.P. 10, 12-1559, Anh. 5, 38-39; 1554, den *gansenacker*, S.P. 13, 120-123; — bouwland te Sterthoven.

C) 1559 (1618), den *gansacker*, Anh. 3 A, 33; — bouwland te Veerle.

D) 1612, *gansacker*, A.J. 67, 7 v°-S.A. 130, l. st.; 1626, *gansenacker*, Anh. 11, 41 v°; — bouwland te Kloot.

E) 1612, het *cleyne gansackerken*, A.J. 67, 7 v°-S.A. 130, l. st.; — deel van D).

608. GANZENPOEL : 1658-1659, sekere weijde oft dries gen. den *gansenpoel*, S.P. 29, 272 v°-A.J. 96, 3 v°; — weiland te Bekhoven bij het einde van de Bekhovense straat.

609. GANZENSTRAAT : ca. 1520-1659, de *ganse stra(e)te*, Anh. 7 A, 9-S.A. 47, 85 v°-86; 1570, de *ganssenstraet*, Feoh, 72 v°; — straat te Bekhoven.

610. GANZENVEN : 1640, een stuck heyden ... gel. opde groote heijde soemen ter micken gaet o. het wasvenne w. het *ganssenven*, S.P. 23, 232; — thans bouwland tussen Overbroek en Brasschaat.

611. GANZENWEIDE : 1702-1713, weijde gen. de *ganse weijde*, S.P. 37, 65 v°-67 - S.P. 38, 147 v°; — niet nader bekend.

612. GARSBLOKSKEN : 1701, een stuck lant gen. het *garsbloccken*, S.P. 37, 53-55 v°; — niet nader bekend. Vgl. voor bet. i.v. Gaarshof.

613. GARSHOEK : 1579, een stuck lants metten hagen ... geh. den *garshoeck*, Bet. 182 a, 238; — idem als Gaarshof.

614. GASTHUISBLOK : 1528, by *tgasthuysblock*, S.A. 1893, 4; — moeilijk te situeren.

Met *gasthuis* wordt hier het Ste.-Elizabethgasthuis te Antwerpen bedoeld, dat allicht eigenaar van het bedoelde blok was.

615. GASTHUISSTRAAT : *gastœ-stru:t* (A 2) 1834, Kl. S.D. art. 537; 1947, N.; z.j., V.V.V. E 5; — nieuwe naam voor de oudere Paddestraat, naar het modern rusthuis aldaar; van Kloosterstraat naar Biest.

616. GAT : 1626, aen *tgat*, Anh. 11, 12; — vermoedelijk vekengat, te Veerle.

Gat „toegangsweg”. Vgl. Lindemans, *Oud Cijnsb.*, 19; Els. Ukk., 120.

617. GAT VAN GIBRALTA : (I 3) 1843, chemin de la rue dite : Hoogstraetsche baen à l'endroit dit : *Gat van Gibraltar*, Hesterheideweg, B. 13; — ven bij de grens met Rijkevorsel ten zuiden van de Leeuwerk.

618. GEBUURHEIKEN : A) 1435, d'*gebuereheiken*, Wern. 14; 1470-1681, dat *gebuerheyken*, H.G., 4-S.P. 34, 26 v°-27; 1540, *tgebuer heijken*, Tiel. 8, 132; 1541, *tghebuerheyken*, Tiel. 8bis, 358; 1566, de *gebuerheye*, S.P. 15, 89-90; 1603, de *gebuere heyde*, A.J. 64, 291-293; 1603, de *gebuerheyde*, A.J. 64, 291-93; 1617-1663, het *gebeurenheyken*, S.P. 22, 22-S.P. 30, 139-140; 1622, aende *geburheyken*, S.P. 22, 83 v°; 1649-1796, aent *gebuerenheyken*, S.P. 27, 66 v°-S.P. 46, 688-689; 1653-1727, het *gebeurenheijcken*, S.P. 29, 54 v°-55 - S.P. 39, 49; 1691, *geburheyken*, S.P. 36, 35; 1769, het *geburenheijken*, S.P. 43, 413.

B) 1634, seker heyblock opden hoeck vande buijteleerstraete ... lancx het *gemeyn gebuerheyken*, S.P. 25, 23; — te Kloot.

C) 1765, het *gemeijn gebueren heyken*, S.P. 43, 185; — te Broekhoven.

Heide, ten dienste van de buurtschap, te Bekhoven, Broekhoven, Hengstbroek, Houthoven, Kloot, Sterthoven, Varenbraken, Veerle. Zie ook Bekhovenheiken, Broekhovenheiken, enz. Vgl. met Akker.

619. GEBUURMEER : ca. 1449-ca. 1540, bider *gebuer meere*, Anh. 6, 39-Anh. 7 A, 17 v°; — meer te Houthoven. Zie ook Meer.

620. GEBUURSTRAAT : 1440-1726, *gebuer strate*, Anh. 3 B, 16-S.P. 39, 42; — straat bij elke buurt, nl. te Bekhoven, Broekhoven, Houthoven, Eindhoven, Sterthoven, Hengstbroek, Kloot, Veerle.

621. GEBUURVROENTE : 1610, inde *gebuervroente*, S.P. 20, 61 v°; 1722, *gebuerere vrunte*, S.A. 103, 115 r°-v^o; — gemeenschappelijk terrein bij een buurtschap.

Zie verklaring bij Gebuurstraat en Akker. Vgl. Vroente.

622. GEDEELD HEIVELD : 1691-1779, een stuck in een heijvelt ... gen. het *gedeelt heijvelt*, S.P. 36, 35 r°-v^o - S.P. 44, 192; 1790, een paert in een heyveld gen. het *gedeelt heyveld* ... o. de kerkstraete w. de weehaegen, S.P. 45, 555; — heide in de Buitelaarstraat.

X. GEELSTRAAT : zie Zeelstraat.

623. GEENS BLOK : 1626, van ien stuck goets geh. *Geens blocke* ... w. de herstrate, Anh. 11 B, 116 v°; — perceel te Eindhoven.

Geens, psn., Eugenius of Godevaard (Goens, Geuns, Geens).

624. GEER : A) ca. 1435-1760, den *gheer*, Wern. 14-

S.P. 43, 42; — bouwland op Klootakker bij de Kolk en de Kattestraat.

B) 1454, 1 b. goets geh. den *gheere* gel. den keropat ter lucht waert op deen side, Anh. 1, 30 v°; 1536-1667, den *geer*, S.A. 1895, 33 v°-S.P. 30, 394; 1776-1796, den *geer ofte drijhoeck*, S.P. 44, 34-S.P. 46, 663; — bouwland onder Eindhoven. Idem als Driehoek B) en Geerakker.

C) 1618-1619, ouer derve gen. de *gheer*, A.J. 91, 221-S.A. 92, 50 v°; — perceel te Sterthoven.

D) 1668-1887, eenen acker gen. den *geer* ... w. de cruijsstraete ... n. de cappelstraete, S.P. 31, 50 v°-NBKP, nr. 52; — bouwland en schaarbos te Bekhoven.

E) 1671-1776, een stuck landts ofte acker gen. den *geere* ... opden molenacker ... o. den ackerwech s. de zoe, S.A. 51, 224-225 - RB 59, 106 v°; — perceel bij het Waterstraatje ten oosten van de Molenweg (1776, S.P. 44, 16).

F) 1720, *geer*, S.A. 103, 64; 1722, een stuck erffue ... gen. den *geer* ende het gransken, S.A. 103, 127 v°; — bouwland te Overbroek.

G) 1707, den *geer*, S.A. 48, 62 v°; — bouwland te Veerle.

H) *dage-ir* (E 3) 1956, V.; — bouwland bij het Morteltje.

I) (F 3) 1956, V.; — bouwland te Broekhoven.

J) 1667-1767, sekeren acker ... gen. de *geeren*, S.P. 30, 364 v°-S.P. 43, 302-303; — bouwland achter de Akkerwindmolen, idem als E).

K) 1451, 1 b. heyden geh. *tgeerken*, Anh. 1, 15 v°; — perceel te Broekhoven.

L) 1451, jn eene hof geh. den hof ter bouen tusschen *tgheerken* ende betten hof, Anh. 2, 16; — perceel te Kloot.

M) 1730, een driesken achter de vs. schuere gen. het *geerken*, S.A. 115; — weiland bij een stede op Stapelheide.

N) 1721, *grooten geer*, S.A. 103, 94; 1787, seker parcheel lands ... achter den acker windmolen bij sterthouen gen. den *grooten geir*, S.P. 45, 363; — deel van of identiek met E) en J).

O) 1787, ander stuck erve gen. den *clijnen geir* ... n. den sterthovenschen hoogen kerckweg, S.P. 45, 363; — weerdeel van N).

P) 1722, een plack lant ... op Engelsacker gen. den *cortten geer*, S.A. 103, 118 v°; — bouwland te St.-Lenaarts.

Vgl. de psn. te Brecht : 1574, hansken van den gheere, A.J. 62, 313 v°. *Geer* „puntig toelopend stuk land”, „driehoekig stuk land” (zie B) boven). Zie : Moerman, *Ndl. Pln.*, 70; Goossenaerts *Landb.*, 225.

625. GEERAKKER : 1666, eenen acker gen. den *geeracker*, S.A. 57, 66; 1666, den — gel. alhier in Eyndhouenacker byde Conynshaeghe, S.A. 57, 66 v°; 1686, S.P. 34, 223 v°; — idem als Geer B).

626. GEERDE : A) 1602-1667, byde *geerde*, S.P. 19, 156 v°-S.A. 124, l. st.; 1613-1713, de stede gen. de *gerde*, A.J. 90, 212-S.P. 38, 127 v°; 1662, schuer metten maeij-dries ende lentenhoue ... ten eenen velde ... gen. de *geird*, S.A. 51, 127 v°; 1745-46, van syn weijde de *gierde*, KA 17; — huis met landerijen te Overbroek.

B) 1656, sekere velden gen. soo den aert ende *geerdeken*, S.P. 29, 222 v°; — perceel te Overbroek.

C) 1784-1792-93, de weyde de *grootte Geirde*, KA 182-KA 22; 1830-32, van de weyde den *grooten Gierde*, KA 25; — perceel onder Overbroek.

Geerde, ws. variant van mnl. *gaerde* „tuin, hof” en niet „tak, twijg, roede”, ten ware *gaerde* collectief voor „een plaats waar laag hout groeit”.

627. GEERDRIES : 1665-1796, eenen driesch gen. den *geerdriesch*, S.P. 30, 272-S.P. 46, 688; 1668, eene weijde gen. den *geerdries*, S.P. 31, 56 v°; 1772, een parcheel weyde gen. den *geirdriesch*, S.P. 43, 571; — weiland te Sterthoven.

628. GEERHOEKSKEN : 1635-1696, den grooten dries met het *geerhoecxken* ... w. aende veldersche heyde, S.P. 25, 52-S.P. 36, 152 v°; 1681, een stuck landts gen. het *geirhoecxken* gel. op d'acker, S.P. 34, 40; — perceel op Bekhovenakker.

X. GEERKENSSTRAAT : zie Gutkensstraat.

629. GEERTKEN DEURENS : 1612, een parcheel driesche ... gen. *geertken deurens*, S.P. 20, 97 v°; — weiland te St.-Lenaarts „aent veken”.

Geertken dim. van *Geert*, *Geraard*. *Deurens*, *Deuren* + gen -s, doren „Hector” Vgl. te Brecht : 1450, *Hecdoeren* her henrics, Anh. 2, 7; 1459, *doren hectors* wilen here henrix sone, Anh. 2, 44; ca. 1570, *marie dueren* bloemaerts dochter ... geset man Jan *duerens*, Anh. 9, 10.

630. GEERTSHOVEN : 1537-1674, twee weyvelden geh. de *geertshouen*, S.A. 1895, 36 v°-S.A. 57, 190 v°; 1647, int *Geertshof*, Bet. 3227, 66 v°; id., den *gershoff*, 66 v°; 1637, eenen dries gen. den *geertshoue*, S.P. 27, 13; 1668, de hoffstede gen. de *geerditshoue*, S.P. 31, 54; — huis en weiland te Overbroek „niet verre van Ste wilboerts cappelle”.

631. GEERT SMOUT : A) 1631, opde goeden van cornelis bryyntkens gel. inde houthouense straete gen. *geert smouts*, S.P. 21, 268 v°; — perceel te Houthoven.

B) 1648, het schuerken mette erue ... gen. het *geert smout* gel. aen hunselmeulenberch, S.P. 26, 65-S.P. 27, 85; 1654, twee weyden met een b. lants daer suijtwaerts aengel. aenden hunselmeulenberch teijnden het laer alhier gen. het —, S.P. 29, 79 v°-80; — weiland bij het Laar.

Zie qua formatie : Anneken Theeus.

632. GEERTSPUT : 1626, drie vierendeel b. gel. op den *Geertsput* aenden kerrewege ... tuss. veerle ende westmalle w. den lierschen wech, Anh. 11 B, 112; — niet nader.

633. GEYLISE HOEVE : 1705, in sekere stede ... inde waterstraet gen. heer *geylise hoeve*, S.P. 37, 120 r°-v^o; — niet nader.

Geylise psn., variant van *Gielis*, *Egidius* (Roelandts, *Anthrop.*, IV [1951], 13); of afleiding van *Geldulfus* volgens Vincent, *N.d.f.*, 63 (?).

X. GELDERMANSBEEMD : zie *Gelmansbeemd*.

X. GELDERSE BEEMD : zie *Gelmansbeemd*.

634. GELDERSE WEG : 1627 (1671), *gelderschen wech*, S.A. 134, l. st.; 1661, den *geldersen wech*, A.J. 96, 137; — weg bij de Klootse Heide.

„Weg naar het noorden, naar Gelderland”, weinig waarschijnlijk. Herinnering aan de troebelen tijdens de Tachtigjarige Oorlog, waarbij Gelderse troepen langs die bepaalde weg binnenrukten of aftrokken? Of gewoon een weg langs het gebied dat aan een persoon met de naam Geldermans toebehoorde? Zie volgend item.

635. GELMANSBEEMD : (D 2) 1524-1538, opten *gelmans beemt*, S.A. 1891, 33-S.A. 1897, 25 v°; 1558, een stuck goets geh. den *gelmansbeempt* ... gel. ontr. den vroemissen-beempt, S.P. 13, 298-299; 1570, eenen beempt gen. den

gellemansbeempt s. facons clooster goet, S.P. 17, 20 v°; 1609, *ghelmans beempt*, S.A. 89 B, 28; 1618 (1691), van de helft vanden *gellemans beempde*, S.A. 128, l. st.; 1630, het leegvelt gel. over theyken gen. *gelkemansbeempt*, S.P. 23, 16 v°; 1659, alsulcken twee weijkens ... ouer het cleijn heijken gen. *geldermansbeempt*, S.P. 29, 215 v°; 1663, eenen bempde gel. aen het cleijn heijcken gen. den *gheldermans bempde*, S.A. 57, 27 v°; 1665, eene koeijweijde gen. den *geldersschen beempt*, S.P. 30, 246 v°; 1710, secker bempteken gen. *gelmans*, RRA 88, 12 v°; — weiland te Bekhoven.

Gelmans, gellemans, geldermans, gelders, psn. Vgl. Noorderwijk, a.v. Geleman. Te Brecht gaat het vermoedelijk om een eigenaar met de familienaam Van Gelre > Van Gelder > Gelderman(s) > Gellemans > Gelmans.

X. GEMEEN AKKER, GEMEEN AKKERSTRAATJE, GEMENE AKKERWEG, GEMEEN GEBUURHEIKEN, GEMENE HEERBAAN, GEMEEN HEIBLOK, GEMENE HEIDE, GEMEEN HEIKEN, GEMEEN HOF, GEMEEN JUKSCHOT, GEMENE KARWEG, GEMENE KERKWEG, GEMEEN KOOLHOUTEN, GEMEEN MARUM, GEMENE MEERSTRAAT, GEMENE MESSEWEG, GEMEEN MOLENSTRAATJE, GEMENE MOLENWEG, GEMENE SCHOUWLOOP, GEMENE STRAAT, GEMENE VROENTE, GEMENE WEEUW, GEMENE WERFT : zie grondwoorden.

636. GEMEENSCHAPSLAAN : z.j., V.V.V. D 7; — weg van Eendrachtslaam naar Tilburglaan.

637. GEMEENTE : 1650-1777, de *gemeijnte*, S.P. 27, 125 v°-S.A. 116; 1759-1795, de *gemijnte*, S.P. 43, 2-S.P. 46, 455; — gemeenschappelijk land, vooral te Bekhoven.

638. GEMEENTEPLAATS : 1834-1947, Ll. S.D. art. 310-N.; — artificiële naam voor het oudere Plaats. Zie ook aldaar.

639. GEMEENTESTRAAT : A) 1681, de *gemijnte strate*, S.P. 34, 5; — straat te Overbroek bij de Spiedonk.

B) 1834, Kad. S.C. 2; — straat bij Stapelheide.

640. GEMEENTEWEG : 1843, chemin de celui dit : Middenweg à l'endroit dit : Vraagheiden, *Kleingemeenteweg*, T. 64.

641. GERSTAKKER : A) (E 4) 1402-1440, *gherstacker*, Anh. 32, 2 v°-Anh. 3 B, 3, 28; ca. 1470-ca. 1520, den *gerstacker*, Anh. 9, 10-Anh. 7 A, 5 v°; — bouwland op Eindhovenakker.

B (D 3) 1460, *gerstackere*, Anh. 1, 46 v°; ca. 1520-1736, den *gerstacker*, Anh. 7 A, 25 v°-F. 19, 20 (V); — vouwland op Bekhovenakker bij de Overbroekse Weg.

C) 1559-1714, den *gerstacker*, Anh. 5, 36-S.P. 38, 152 v°; 1564, den *geerstacker*, Anh. 5, 61 v°; — bouw- en weiland te Sterthoven.

642. GERSTBLOKSKEN : 1677, een block landts ... gen. het *gerst* oft *tijsselblockcken* ... de vorste sijde naest het cappelleblock, S.P. 32, 287; 1695, het *gersten blockcken*, S.A. 122, 1762, het *gerstenblock*, L.L. IV, 39; 1763, het *gerstblock*, S.P. 43, 191; 1767, vant *geirstenblock*, S.P. 43, 279; — bouwland te Sint-Antonius bij de Rode Hoeve. Zie ook Eisselbloksken.

642. GERTSHOF : A) ca. 1470-ca. 1520, 1 b. goets geh. den *gersthof*, Anh. 9, 43-Anh. 7 A, 14; 1482, den *gersthoff*, Anh. 8, 42; 1570, den *garsthoff* nu de boxhoue, Feoh, 105 v°; — perceel te Kloot.

B) 1616, seker stuck eruen oft lants geh. het *garsthofken*,

S.P. 21, 24 v°; 1688, den *gersthoff* ... o. de beekhouensche straete, S.P. 35, 32 v°; — perceel te Bekhoven.

644. GERWENAKKER : 1712, eenen acker gent. den *gerwenacker* gel. ontr. den ackerwintmolen, S.P. 38, 99 v°; — niet nader.

Ws. verkeerde lezing voor *terwen* „tarwe”. Anders psn. Te Brecht : 1661, Geertruijt van *gerwen*, S.A. 57, 3 v°.4.

645. GESTEL : 1454, jn aerde ende beemde gel. bij juxscot jn *gestele*, Anh. 1, 29, 35; 1779, eenen aert gen. *gestel* ... w. de gestelsche straete, S.P. 44, 205; — perceel te Sint-Antonius.

Gestel *geest-lo? *Geest* „zandige hoogte”. Zie Moerman, *Ndl. Pln.*, a.v. *geest* met verwijzing naar Mansion, *Bestandd.*, 45-46; Carnoy, *Origines*, a.v. *Gestel*. Voorts te Brecht : ca. 1435, Jan van *gestel*, Wern. 14; 1449, Jan van *gestele*, Anh. 2, 5 v°; 1570, geert van *gestel*, Feoh, 82 v°; 1595, Gillis van *Ghestel*, S.A. 49, 40. Vgl. A. P. de Bont, in : *MVN*, 1967, 83-85.

646. GESTELSTRAAT : 1767, de *gestelstraet*, S.P. 43, l. bl. tuss. 284-285; 1779, de *gestelsche straete*, S.P. 44, 205; 1795, de *gestele straete*, S.P. 46, 501-502; — straat te Sint-Antonius, niet meer te situeren.

647. GEUS : 1885, NBKP, nr. 43; — bouw- en weiland te Eindhoven.

648. GEVILD KALF : 1782, een stuck lands ... gen. het *gevilte kalf* ... s. den overbroeckschen kerckpat, S.P. 44, 506; — bouwland op Bekhovenakker. Later enkel *Kalf* genoemd. Zie aldaar.

649. GEWENTDRIES : 1707, het heijvelt *gewent dries* gen., S.A. 48, 63 v°; — weiland te Veerle.

Gewent : zie a.v. Dwarse Gewenten. *Dries* : zie a.v. Akkerdries.

650. GEWENTEN : A) 1612-1650, het lant gen. de *cortte geweynten*, S.P. 19, 206 v°-S.P. 27, 97 v°; — hetzelfde als Korte Bedden B) en Korte Voren.

B) 1627, een stuck lants ... geh. de *lange geweynten*, S.P. 22, 159; 1696, de *langhe geweynte*, S.P. 36, 153 v°-154; — bouwland op Overbroekakker. Hetzelfde als Lange Bedden G).

C) 1632-1664, soo de *lange* als *cortte geweynten* oft bedden, S.P. 23, 56 v°-S.P. 30, 294 v°; 1651, de *lange gewenten*, S.P. 29, 34; — bouwland op Wemersakker. Hetzelfde als Lange Bedden D) en weerdeel van A).

651. GUIDO GEZELLELAAN : 1972, Gem. pl. St.-Len., 5 E; — noordelijke zijweg van Kapelakker.

652. GEUZENSTRAAT : 1972, Gem. pl. St.-Len. 1-2 H; — weg van Laboureur naar Hoogstraten.

653. GEZICHTSTRAAT : (E 1) 1834, *Gezigtstraat*, Kad. S.C. 2; — straat bij Stapelheide.

654. GIELISBLOK : A) ca. 1400, *Gielij's bloc*, Anh. 32, 3; 1462, Anh. 2, 53 v°; — bouwland op Molenakker.

B) 1773, eenen acker gen. het *Gillis block*, S.P. 43, 622; — bouwland op de Locht. Vgl. Heer Gillis.

Gielis, *Gillis*, *Egidius* : zie a.v. Dielenakker.

655. GIELISBOS : 1538-1612, op een stuck bosch geh. *gielis bosch*, S.A. 1896, 57 v°-S.A. 1897, 31 v°-S.P. 20, 91 v°; — bos te Houthoven.

656. GIELISSTRAATJE : 1773, het *gillis straetien*, S.P. 43, 622; — straatje op de Locht bij het Gielisblok.

657. GIJSBRECHTS : (B 2) 1652, seker stedeken ... gen. het *ghijsbrechts van amstel*, S.P. 29, 45 v°; 1656, het *ghijsbrechts* ... op quaeijmechelen ... verstoruen van wylen mr jan van amstel, S.P. 29, 111 v°; 1666, seker aenstedeken met het huysken ende schuerken ... gen. het —, S.A. 123, l. st.; 1665-1716 (1720), seker aenstedeken ... gen. het *ghijsbrechts*, S.P. 30, 249-S.A. 103, 225 v°; — huis met toebehoren in de Plaats, vroeger eigendom van de familie van Amstel.

Vgl. : 1473, Aelbrecht van aemstel ... tot behoef *gijsbrechts van aemstete*, Anh. 2, 70 r°-v^o; ca. 1520, *gysbrechts van haemstel stee*, Anh. 7 A, 2; 1532, *ghysbrecht van aemstel*, S.A. 2, 51 v°; 1570, *Ghysbrecht van aemstel reniersz.*, Feoh., 2 v°; 1574, *ghysbrecht van aemstel* schouteth tot brecht, A.J. 62, 280 r°-v^o; — zie ook Inleiding : Belangrijke familiën. Voorts : E. van den Bossche, *De Antwerpse Van Amstels* (1430-1727), in : *Bijdr. Gesch. Brab.*, III R. (1961), 51-132.

658. GYSEWEG : (C 4-5) 1843, chemin de Bergsbaentje au Kromvenbosch, *Gyseweg*, T. 49. Ws. Psn.

659. GIJS PELLENS : 1656, sekere parcheelen ende gronden van eruen gel. ontr. de plaetse alhier gen. het *ghijs pellens*, S.P. 27, 242; — niet nader te situeren.

Gys, verkorte vorm van *Gijzelbrecht* (zie Lindemans, *Vl. Psn.*, 108, 110, 111); vgl. Noorderwijk, nr. 331. *Pellen*, vlevorm van Peter; ook in Denemarken Pelle > Peder, vgl. „Pelle de Veroveraar” van Andersen-Nex. Vgl. te Brecht : 1402 en 1435, *peter pauwels*, Anh. 32, 15; 1451, *peter pellens*, Anh. 1, 22; Anh. 2, 18; 1440, Peter *pellens* heylen, Anh. 3 B, 17 v°; ib., Peter *pellens*; 1451, cornelisz. *peter* tsketelboeters sone, Anh. 2, 16; 1456, *pellens* de ketelboer, Anh. 7 B, 11 r°. Zie vooral K. Roelandts, *Anthrop.* XVII.

660. GIJZELAAR : 1536, Jn xvij b. heyen geh. den *ghyseleer*, S.A. 1895, 37; 1626, op achtien b. bempde in

Juxschot opten *Ghyselaer*, Anh. 11 B, 155; — heide te Sint-Antonius.

Psn. *Ghysel* + suffix *-aar*. Vgl. Noorderwijk, a.v.

661. GOBLAARSAKKER : 1888, *Goblaersakker*, NBKP, nr. 53; — niet nader bekend.

662. GODEVAART SCHOENMAKERSBLOKSKEN : 1440, 0,5 b. lands gel. aende loke geh. *godeuaert scoemakers blocxken* ... kerchouen acker aende zuytzide, Anh. 3 B, 26 v°; — niet nader te situeren.

663. GOED LEVEN : 1677-1701, eenen block lants gen. het *goet leuen* ... achter den biehal, S.P. 32, 287 v°-S.P. 37, 53-55 v°; 1767, een stuck saeylandt ... gen. het *goet leven*, S.P. 43, 279; — perceel te Sint-Antonius.

Volkshumoristische benaming. Vgl. Lindemans, *MVN*, Bijlage XXVII (1948), 7.

664. GOEDSAKKER : 1654, eenen acker gen. den *goets acker*, S.P. 29, 143 v°; — niet nader.

665. GOED TE KLOOT : 1609, op sekere huysinghe ende gronden van erffven gel. alhier ... geh. *tgoet te cloote*, S.P. 19, 93 v°; — niet nader.

666. GOED VAN AMSTEL : 1626, *tgoet van amstel*, Anh. 11, 69; — hoeve te Sterthoven. Hetzelfde als Spangenburg. Zie voorts a.v. Gijsbrechts.

667. GOED VAN BRECHT : tXut.fembra:Xt (F 3) 1509-1778, *tgoet van brecht*, S.A. 1, 16 v°-Ferr.; 1843, het *Goed van Brecht*, B. 17; 1956, V.; — hoeve met landerijen tegenover de pastorie in de Spekstraat.

Hetzelfde als Waterhoef, wegens de omwalling. Zie ook Brechtse Goederen. Bezit van het geslacht Van Brecht, dat te Brecht een leenhof bezat. In het Brechts archief komt het geslacht voor van 1440 tot 1686. Zie o.a. *Tax. Nb.* XIV (1907), 140-141; *ib.*, XXII (1915), 71, 205.

668. GOED VAN BRECHT HEIVELD : 1543 (1598), *tgoet van brecht heyvelt*, Anh. 4, 17 v°; — perceel te Broekhoven.

X. GOED VAN DE FACONS : zie Faconsgoed.

X. GOED VAN DEN BERGE : zie Berg C).

669. GOED VAN DE WIJNGAARDE : 1566, den breem-acker ... s. *tgoet vanden wyngaerde*, S.P. 15, 104; 1626, *tgoet vander wingardt*, Anh. 11, 8 v°; — perceel te Kerkhoven.

Naar het geslacht Van den Wijngaarde. Zie ook Wijngaardenblok.

670. GOED VAN EEK : 1612, seker stuck lants ... n. stapmansblok ... s. *tgoet van eeck* w. het zoeken, S.P. 19, 180 r°-v^o; — perceel op Eindhovenakker.

671. GOLHOEK : 1402, *Golshoec*, Anh. 32, 13 v°; 1440-1482, vanden *golshoeke* die strate totter liede hole toe, Anh. 3 B, 29 v°-Anh. 8, 13 v°; ca. 1490, vanden *golhoeck*, Anh. 9, 14; ca. 1520, vanden *golhoecke*, Anh. 7, A, 5; 1522, Jnden *gulfhoeck*, S.A. 1917, 57 v°; — hoek te Eindhoven.

Vgl. Botshoek, Hagenshoek en Lysenhoek. *Gol* psn., verkorting van *Godele*? En dan gen.-s naar analogie met Bots-, Hagens-? *Gulf*, foutief voor *Guls*-. Vgl. Van Loey, *Zuidwbrab.*, 9, alwaar 1297 *Godelen*, *Gudelen*; *ib.*, 119 *Goedele*. O. Leys (*MVN*, 1953, 13) geeft ca. 1300 *Godilde*. Vgl. psn. te Brecht : 1402, Luuc vander *godelden*, Anh. 32, 13; 1440, Luyc *vergoelden*, Anh. 3 B, 12 v°; 1440, Lijsbeth luijcs wijf *vergodelden*, Anh. 3 B, 13; 1440, Luycs

goet *vergodelden*, Anh. 3 B, 16 v°; 1440, margriete Jan *gollen* dochter, Anh. 2, 9 v°; 1450, luyc *vergoelden*, Anh. 1, 7. Vgl. voort Carnoy, *Origines Vam.*, 53.

672. GOLLENHOF : 1473-1495, super unam peciam terre ... quam nunc possidunt filis johannis ... opte nieuvaert dictam den *gollenhof*, An., 7-x., 8 r°-v^o; — perceel te Kloot.

Psn. Vgl. : 1609, des sondaechs voordén heyligen kersdach soo eest Jaergetide *gollen* mertens, Manuaal K.A. Brecht.

673. GOMMERHEIVELD : (E 4) A) 1676, het *gommerheijvelt*, S.P. 32, 245 v°; — perceel te Sterthoven ten westen van de Achterste Stoffelaar.

B) (E 4, nr. 25) 1676, tlant gent. het *achterste gommerheijvelt*, S.P. 32, 245 v°; 1791, het *agterste gommersheijveld*, S.P. 45, 619; — deel van A).

C) 1676, een stuck lants ... gen. het *cleijn gommerheijvelt* ... o. krekelberghstraetken w. den wegh naer de locht n. het *groot gommerheijvelt*, S.P. 32, 245 v°-246; 1781, het *groot gommer heijveld*, S.P. 44, 408; 1791, het *groot gommers heijveld*, S.P. 45, 619; — deel van A).

D) 1676, het *cleijn gommerheijvelt*, S.P. 32, 245-246; 1791, het *klijn gommerenveld*, S.P. 45, 619; — deel van A).

Gommer, psn. *goemaer*, *gummar(us)* uit *gund* en *mar* (O.G.N., 182, 186, 190, 193, 277). Vgl. te Brecht : 1538, *gummer* baeck, S.A. 1896, 49; 1552, aen *gommaren* baeck, S.A. 1908, 18 v°.

674. GOMMERKENS : (E 4) 1673-1890, sekere ... hoefken gen. *het gommerkens*, S.A. 121-Harou, 236; — hoeve en bouwland te Sterthoven bij de straat naar de Krekelbeg. Zie ook Gommerkenshoeve en Gommerkensstede.

675. GOMMERKENS^HOEVE : 1676, eene hoeue gen. *gommerkens hoeue*, S.P. 32, 245; — hetzelfde als Gommerkens.

675. GOMMERKENS^STEDE : 1639, een stuck saeylants ... gel. tuss. eyndhouen ende sterthouen ... aen *gommerkens stede*, S.P. 25, 148 v°; — hetzelfde als Gommerkens.

677. GOMMERS^BBOS : 1698, tlant gen. *gommersbosch*, S.P. 36, 189; — vermoedelijk behorend bij het Gommerkens.

678. GOMMERS^LEEGVELD : (D 4) 1696, een stuck lants geh. het lanck veldeken ... o. de dreue naer de locht s. *gommers leegh velt*, S.P. 36, 148; — land te Sterthoven, ws. behorend bij het Gommerkens.

679. GOOR : A) ca. 1400, van 0,5 b. onder beemdt ende heyde leeght int *goor* vore goessesems beren messye, Anh. 32, 10; ca. 1400, int *ghoor*, Anh. 32, 10; 1453, van eenen stuc goets geh. *tghoer* ... onder heyde ende weyde gel. ... aenden goerhouel neffens der herenstrate, Anh. 1, 25 v°; — weide en heide te Bekhoven. Zie ook F, J en M.

B) 1402, iij vt. b. beems gel. int scoet geh. *tgoer*, Anh. 32, 5; ca. 1450, van j inslage begrauen gel. Jnt *goor*, Wen. 25; — weiland te Oostbrecht.

C) 1514, Jnt *goor* byde capelle, S.A. 1915, 21; — perceel te Overbroek.

D) 1538, Jnt *goer*, S.A. 1897, 16 v°; 1540-1695, Jnt *goor*, S.A. 1898, 32-S.A. 122; 1553, vanden *ghoore*, S.P. 11, 221; 1609-1695, int *goir*, S.P. 19, 88-S.A. 122; 1618 (1635), *goer onder brecht*, Beterams 3220; 1665, het *Goer van brecht*, S.A. 131, l. st.; — perceel bij Sint-Job-in-'t-Goor, maar onder Brecht, bij de Populier en de Vraag.

E) 1543 (1598), 3 b. ... geh. *tgoir* gel. aen staepelheyde aenden goirheuel, Anh. 4, 9; — misschien hetzelfde als A). Zie ook G).

F) ca. 1449-1494, aende *goren*, Anh. 6, 25-Anh. 7 B, 4 v°; 1457, zekere groese uelde geh. de *ghoren* ... gel. tuss. tsheerenstrate n.a.d.s. ende peter beers goren o.a.d.s. ... ende een ander goerken, Anh. 1, 35; 1491-ca. 1520, 1 b. goets geh. de *goeren*, Anh. 7 B, 1 v°-Anh. 7 A, 7 v°; 1543 (1598), 5 b. goidts geh. de *goiren* ... aende straete vanden goirheuel w., Anh. 8, 8; 1681-1795, ontr. de *gooren*, S.P. 34, 20 v°-S.P. 46, 498; — percelen te Bekhoven; blijkbaar verkaveld gebied en idem als A) en M).

G) (E 3) ca. 1520, 1 b. goets gheh. de *goeren* gel. aen stapel heye tuss. stapellen heye o. ..., Anh. 7 A, 7 v°, 10; 1576, den *ghoeren*, Anh. 5, 93 v°; 1598, sekere panden geh. de *Ghooren* toebeh. Joncker Philips Coutreaul Anh. 5, 116; 1611-1719, achter de *goiren* vanden voors. heere vanden wyngaerde, S.P. 19, 83-S.P. 38-268; 1675-1956, de *gooren*, S.A. 126, l. st.-V.; — percelen bij Stapelheide ten noordwesten van de Oudaanstraat. Ws. hetzelfde als E) en dus ook als A).

H) 1884, in de *Gooren* naast 't Rensvenneken, NBKP, nr. 5; — perceel ten oosten van de Stw. naar Wuustwezel. Ws. oorspronkelijk tot A) behorend.

I) 1402-ca. 1520, 3 vierendeel b. beems gel. achter houtersbeemt *tgoerken*, Anh. 32, 6 v°-Anh. 7 A, 6 v°; 1440-1482, 1 b. beemds heetet *tgoorken*, Anh. 3 B, 26-Anh. 8, 19; — weiland te Overbroek.

J) ca. 1435-1475, een vierendeel b. groesen geh. dat *goerken* gel. aen stapelheide, Wern. 14-Anh. 2, 79; 1440, 1 b. zoe heide ende eeuselinghe geh. *tghoerken* aen stapel-

heide gel., Anh. 3 B, 12; 1469, dat *goorkijn*, Anh. 1, 66; 1482, *gorken*, Anh. 8, 31; 1543 (1598), dat *Goorken*, Anh. 4, 10 v°; 1543 (1598), *tgoirken*, Anh. 4, 3 v°; — grasland en heide bij Stapelheide, nu eens vermeld onder Bekhoven, dan weer onder Kerkhoven, wat o.i. op een vrij uitgebreid gebied wijst, dat erg verkaveld was. Vermoedelijk hetzelfde als A).

(wordt vervolgd)